

LEISI KOOLI ÕPPEKAVA

Kinnitatud 8. oktoobril 2024. a. Leisi Kooli direktori käskkirjaga nr 1-3/9

1. Üldsätted

1. 1. Kooli õppekava koostamise alused ja ülesehitus

- Leisi Kooli õppekava on koolis õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument, milles kirjeldatakse õppe rõhuasetused ja tegevused õppekava täitmiseks.
- Kooli õppekava koostades lähtutakse põhikooli riiklikust õppekavast, põhikooli lihtsustatud riiklikust õppekavast ja kooli arengukavast, pidades silmas piikonna vajadusi, kooli töötajate, lastevanemate ja õpilaste soove ning kasutatavaid ressursse.
- Kooli õppekava koostamises osalevad kõik koolis õppe- ja kasvatusalal töötavad isikud. Kool kaasab õppekava koostamise protsessi õpilasi, lapsevanemaid ja teiste huvigruppide esindajaid.
- Kooli õppekava kinnitab kooli direktor. Kooli õppekava ja selle muutused esitatakse enne kinnitamist arvamuse avaldamiseks kooli õppenõukogule, hoolekogule ja õpilasesindusele.
- Kooli õppekava on väljundipõhine, st et rõhuasetus on õpilaste poolt õppimise kaudu õppeprotsessi lõpuks omandatavate õpitulemuste/pädevuste omandamisel ja nende hindamisel. Hindamise aluseks on õpitulemustele/pädevustele toetuvad kriteeriumid.
- Leisi Kooli õppekava terviktekst sisaldab lisaks kooli õppekava üldosale ka lisasid. Lisades esitatakse ainevaldkondade kavad, valikõppeainete ainekavad ja läbivate teemade kirjeldused.
- Ainevaldkonnad ja neis kirjeldatavad kohustuslike õppeainete ainekavad on:
 - 1) keel ja kirjandus: eesti keel, kirjandus (lisa 1)
 - 2) kehaline kasvatus: kehaline kasvatus (lisa 2)
 - 3) kunstained: muusika, kunst (lisa 3)
 - 4) loodusained: loodusõpetus, bioloogia, geograafia, füüsika, keemia (lisa 4)
 - 5) matemaatika: matemaatika (lisa 5)
 - 6) sotsiaalsained: inimeseõpetus, ajalugu, ühiskonnaõpetus (lisa 6)
 - 7) tehnoloogia: tööõpetus, käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus (lisa 7)
 - 8) võõrkeeled: A- võõrkeel, B-võõrkeel (lisa 8)
 - 9) valikõppeained: ettevõtlusõpetus (lisa 9), informaatika (lisa 10)
 - 10) õppekava läbivad teemad (lisa 11)
- Õppekavas esitatud üldpädevused on valdkonna- ja aineüleused ja nende kujunemise tagamine õpilastel on kõigi koolis tegutsevate isikute ühine eesmärk.
- Koolis saavutatakse ainevaldkonna pädevus sobiva metoodika ja õppevara valiku kaudu. Ainevaldkonna pädevusi kõrnutades saame kooliastme pädevused, mille saavutamist taotleme vastavalt põhikooli lõpuks.
- Kooli õppekava üldosas esitatakse:
 - 1) kooli õppekava koostamise alused ja ülesehitus;
 - 2) põhihariduse alusväärtused;
 - 3) kooli õppe- ja kasvatusesmärgid, kooli põhiväärtused ja eripära;
 - 4) üld- ja valdkonnapädevuste kujundamise põhimõtted;
 - 5) õppimise käsitlus;
 - 6) õppekeskkond;

- 7) õppe ja kasvatuses rõhuasetused kooliasatmeti;
- 8) õppekorraldus;
- 9) valdkondadesisesed ja –ülesed lõiminguvõimalused;
- 10) õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused;
- 11) loovtöö teema valiku, juhendamise, töö koostamise ja hindamise kord;
- 12) liikluskavatuse käsitlemine koolis;
- 13) õpilase juhendamise, õpilase ja vanema teavitamise ning nõustamise põhimõtted ja korraldus;
- 14) hariduslike erivajadustega õpilased ja nende õppekorralduse põhimõtted;
- 15) individuaalse õppekava koostamine;
- 16) hindamise korraldus Leisi Koolis;
- 17) meetmete rakendamine käitumisraskustega õpilaste korral;
- 18) järelevastamise ja järeltööde sooritamise kord;
- 19) põhikooli õpilase käitumise (sealhulgas hoolsuse) kohta õpilasele ja vanemale kirjaliku tagasiside andmise kord;
- 20) õpilase täiendavale õppetööle ja klassikursust kordama jätmise ning järgmisse klassi üleviimine;
- 21) õpilase järgmisse klassi üleviimine;
- 22) põhikooli lõpetamine;
- 23) karjääriteenuste korraldus Leisi Koolis;
- 24) õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted;
- 25) kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord.

2. Hariduse alusväärtused Leisi Koolis

- 1) Leisi Kool on avatud ja demokraatlikult juhitud õppeasutus, kus kõigil õpilastel on võrdsed võimalused võimetekohasele, kvaliteetsele ja mitmekülgele haridusele kaasaegses ja turvalises õppekeskkonnas.
- 2) Leisi Koolis toetatakse võrdsel määral õpilase vaimset, füüsilist, kõlbelist, sotsiaalset ja emotsionaalset arengut. Leisi Koolis luuakse tingimused õpilaste erisuguste võimete tasakaalustatud arenguks ja eneseteostuseks ning teaduspõhise maailmapildi kujunemiseks.
- 3) Kool kujundab väärtushoiakuid ja -hinnanguid, mis on isikliku õnneliku elu ja ühiskonna eduka koostoimimise aluseks.
- 4) Alusväärtustena tähtsustatakse Leisi Koolis järgnevat põhiväärtusi: **ausus, töökus, kohusetunne, hoolivus, turvalisus ja loovus.**
- 5) Koolis tähtsustatakse üldinimlikke väärtusi (hoolivus, aukartus elu vastu, õiglus, inimväärikus, lugupidamine enda ja teiste vastu) ja ühiskondlikke väärtusi (vabadus, demokraatia, austus emakeele ja kultuuri vastu, patriotism, kultuuriline mitmekesisus, sallivus, keskkonna jätkusuutlikkus, õiguspõhisus, solidaarsus, vastutustundlikkus ja sooline võrdõiguslikkus.)
- 6) Leisi Kooli lõpetanu on saavutanud sotsiaalse küpsuse, oskab kriitiliselt hinnata oma akadeemilisi teadmisi ja on teadlik kõlbelistest väärtustest, mille rakendamise kaudu planeerib oma edaspidist haridusteed.

3. Õppe –ja kasvatusesmärgid Leisi Koolis

3.1. Leisi kooli põhiväärtused ja eripära

Leisi Kooli **moto:** _

Leisi Koolis oskuste ja hariduse omandamine on värav tulevikku.

Leisi Kooli **visioon:**

Leisi Kooli visioon on saada Saaremaa uuendusmeelseimaks kooliks, kus koolipere jaoks on loodud toetav õpikeskkond ja arenguvõimalused.

Leisi Kooli **missioon:**

Ühtehoidva kooliperena tagame igale lapsele ja noorele tema võimed arvestava parima arengu- ja õpitee.

Kooskõlas õpilaste, lastevanemate ja kooli töötajatega soovidega on Leisi Kooli **põhiväärtused:**

AUSUS enda ja teiste suhtes, tõe hoidmine ja usalduse kasvatamine.

TÖÖKUS viib sihile ja tagab eesmärkide täitmise, töökus ei loo üksnes vahendeid eluks, vaid loob elule väärtuse.

KOHUSETUNNE ehk meelekindlus endale võetud ülesannete eest vastutust kanda.

HOOLIVUS läbi sõbraliku suhtumise keskkonda, üksteisesse ja iseendasse.

TURVALISUS vaimset ja füüsilist hoitust tagav õpikeskkond loob eeldused iseseisvate ja toimetulevate isiksuste kujunemiseks.

LOOVUS kasutada kaasaegseid, innovaatilisi õppemeetodeid; avatus ja vastuvõtlikkus uutele kogemustele, muljetele; püüd oma võimeid kasutada ja arendada.

Leisi Kool on kool:

- kus iga õpilane saab võimetekohase põhihariduse;
- kus edendatakse innovatsiooni ja innovaatilisi õppemeetodeid (VEPA)
- kus on ühise eesmärgi nimel töötav kollektiiv;
- kus on hästi toimivad tugisüsteemid;
- kus on mitmekülgne huviharidus ja pikaajalised traditsioonid;
- kus on edukas kultuuri- ja sporditegevus

Kooli õppe-ja kasvatusesmärgid:

- õppijat toetav turvaline (vaimne ja füüsiline) koolikeskkond
- muutunud õpikäsitlus
- digioskuste kujundamine
- ettevõtlik õpilane
- õpilase individuaalsete hariduslike erivajadustega arvestamine, õpilase arengu suunamine, eripedagoogiliste meetodite kasutamine, individuaalse arengukaardi koostamine lihtsustatud õppe rakendamisel
- läbi praktilise õppeviisi ja erinevate osapoolte koostöö seada lihtsustatud õppel õpilaste eesmärgiks saada väärtuslikeks võimalikult iseseisvalt toimetulevateks ühiskonnaliikmeteks

3.2. Leisi Kooli sihiseade

- Koolil on nii hariv kui ka kasvatav ülesanne. Kool aitab kaasa õpilaste kasvamisele loovateks, mitmekülgseteks isiksusteks, kes suudavad ennast täisväärtuslikult teostada erinevates rollides: perekonnas, tööl ja avalikus elus. Õpilastele on loodud tingimused,

et õpilased omandaksid teadmised, oskused ja väärtushoiakud, mis võimaldavad jätkata tõrgeteta õpiteed järgneval haridustasemel ja elukestvas õppes.

- Leisi Koolis on õpetuse ja kasvatuses põhitaotlus tagada põhikooli õpilase eakohane tunnetuslik, kõlbline, füüsiline ja sotsiaalne areng ning tervikliku maailmapildi kujunemine.
- Leisi Koolis on loodud õpilasele eakohane, turvaline, positiivselt mõjuv ja arendav õppekeskkond.
- Põhikooli õpilasel, kes on läbinud kooli õppekava, on kujunenud põhilised väärtushoiakud ning õpilane mõistab oma tegude aluseks olevaid väärtushinnanguid ja tunneb vastutust tegude tagajärgede eest.
- Teadmiste, väärtushinnangute ja praktiliste oskuste omandamine ja arendamine toimub kogu kooli õppe- ja kasvatusprotsessi, kodu ja kooli koostöö ning õpilase vahetu elukeskkonna ühistoime tulemusena.
- Leisi Kool seisab eesti rahvuse, keele ja kultuuri säilimise ja arengu eest.
- Õppe- ja kasvatuses aineüleseks eesmärgiks on õppekavades esitatud kaheksa üldpädevuse, kooliastmeti kirjeldatud pädevuste ning ainekavades esitatud valdkonnapädevuste kujunemine.

4. Üldpädevuste kujundamise põhimõtted.

Üldpädevused on ainevaldkondade ja õppeainete ülesed pädevused, mis on olulised inimeseks ja kodanikuks kasvamisel.

Kooli õppekavas määratletud **üldpädevusi** on kaheksa: **kultuuri- ja väärtuspädevus, sotsiaalne- ja kodanikupädevus, enesemääratluspädevus, õpipädevus, suhtluspädevus, matemaatika- ja loodusteaduste ning tehnoloogiaalane pädevus, ettevõtlikkuspädevus ja digipädevus.**

Üldpädevused kujunevad kõigi õppeainete kaudu. Üldpädevuste kujundamine toimub peamiselt meetodite valiku kaudu ning ainevaldkonna kirjeldustes esitatud viisil. Oluline on ka õpilaste üldpädevuste kujundamisel õpetajate omavaheline koostöö.

Kooli kogu tegevus on korraldatud üldpädevuste kontekstis, sh õpetuse kavandamine, mõtestamine, läbiviimine ja tagasisidestamine. Ka õppetunnivälises tegevuses on peidus õppimisvõimalused ning üldpädevused aitavad paigutada koolis tehtavad tegevused laiemasse konteksti. Koolis toimuvaid üritusi ei kavandata mitte üksikult ja iseenesest vaid üldpädevuste kujundamise osana.

Üldpädevustest lähtuvalt on nii aineõpetus kui õppetunnivälise tegevuse sihipäraselt läbi mõeldud. Üldpädevused realiseeruvad kogu koolipere tegevuse kaudu ning õppekeskkonna kujundamise kaudu.

Üldpädevuste kujunemisel on oluline tagasisidestamine, mis toimub koolis arenguevestluste ja kujundava hindamise kaudu. Tagasisidestamine üldpädevuste kujunemise kohta annab informatsiooni sellest, mil määral teadlikult kavandatud ja mõtestatud üldpädevuste kujunemine tegelikult toimib. Koolipoolse tagasisidestamise kõrval on oluline ka õpilase enesehindamise roll üldpädevuste kujunemise tagasisidestamisel, mis võimaldab jälgida õpilasel oma tegevust ning õpetajal saada informatsiooni, mida õpilase välise tegevuse ja käitumise vaatlemine ei võimalda.

Tagasisidestamine võimaldab hinnata üldpädevuste kujunemist ja saavutatust.

4.1. Üldpädevused

4.1.1. Kultuuri- ja väärtuspädevus on kujunenud, kui õpilane on tõendanud oma suutlikkust:

- 1) hinnata inimsuhteid ning tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast;

- 2) tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, loodusega, oma ja teiste maade ning rahvaste kultuuripärandiga ja nüüdisaegse kultuuri sündmustega, väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt;
- 3) teadvustada oma väärtushinnanguid.

Õppeainete kaudu pädevuse kujunemine võimaldab saavutada põhikooli lõpuks järgmise suutlikkuse:

Teadmise tasand

- Teab, et keel on rahvuskultuuri kandja ning, et keeleoskus on inimese identiteedi tähtis osa.
- Tunneb õpitavaid keeli kõnelevate maade kultuure.
- Teab eri maade ja ajastute matemaatikute töid.
- Omab tervikülevaadet looduskeskkonnas valitsevatest seostest ja vastasmõjudest ning inimtegevuse mõjust keskkonnale.
- Mõistab humanismi, demokraatia ja jätkusuutlikku arengu põhiväärtusi.
- Omab kultuuriteadmisi.
- Saab aru, et tervist tuleb kaitsta ja tugevdada.
- Mõistab ja aktsepteerib erinevaid väärtussüsteeme, mis lähtuvad kultuurilisest eripärasest.
- Teadvustab loodusliku mitmekesisuse tähtsust ning selle kaitse vajadust.

Oskuse tasand

- On püsiv, sihikindel ja täpne.
- Juhindub oma tegutsemises humanismi, demokraatia ja jätkusuutlikku arengu põhiväärtustest.
- Põhjendab oma valikuid.
- Seisab vastu kesksete normide rikkumisele.
- Hindab erinevaid ideid, seisukohti ja probleemilahendusi.
- Kujundab ja põhjendab oma arvamusi.
- Teeb põhjendatud valikuid tervisekäitumises.

Suhtumise tasand

- Suhtub teadlikult kriitiliselt teabeallikatesse, sh meediasse.
- Loetavate ilukirjandus- ja aimetekstide alusel on kujunenud kõlbelised ja esteetilis-emotsionaalsed väärtused ning kultuuriväärtused.
- Väärtustab funktsionaalset kirjaoskust.
- Suhtub sallivalt erinevate võimetega õpilastesse.
- On kujunenud positiivne hoiak kõige elava ja ümbritseva suhtes, huvi loodusteaduste kui uusi teadmisi ja lahendusi pakuva kultuurinähtuse vastu.
- On kujunenud tervislikud eluviisid.
- Suhtub lugupidavalt erinevatesse maailmavaatelistesse tõekspidamistesse.
- Mõistab väärtussüsteeme ning elab kooskõlas mõtete, sõnade ja tunnetega.
- On suutlik enda heaolu kõrval teistega arvestama.
- On kujunenud eetilised ja esteetiliselt väärtushoiakud kunstiteoste ja kunstisündmuste analüüsimise kaudu.
- Austab autorsust.
- Suhtub teadlikult ja kriitiliselt erinevatesse infokanalitesse.
- Tunneb tööõõmu ning vastutust alustatu lõpule viia.
- Austab loodust ning inimeste loodud materiaalseid väärtusi.
- Suhtumine oma kaaslastesse on abivalmis ja sõbralik.
- Tähtsustab ausa mängu põhimõtteid sportlikes tegevustes, kujunedes kõlbeliseks isiksuseks.

4.1.2.Sotsiaalne- ja kodanikupädevus on kujunenud, kui õpilane on tõendanud oma suutlikkust:

- 1) ennast teostada, toimida teadliku ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut ja Eesti riiklikku iseseisvust;
- 2) teada ning järgida ühiskonnas kehtivaid väärtusi ja norme ning erinevate keskkondade reegleid ja ühiskondlikku mitmekesisust, religioonide ja rahvuste eripära;
- 3) teha erinevates situatsioonides koostööd teiste inimestega;
- 4) aktsepteerida inimeste erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel.

Õppeainete kaudu pädevuse kujunemine võimaldab saavutada põhikooli lõpuks järgmise suutlikkuse:

Teadmise tasand

- On avara maailmapildiga ja omab ettekujutust inimsuhetest.
- Teab õpitavat keelt kõnelevate maade kultuuritausta ja sellest tulenevaid käitumisreegleid ning ühiskonnas kehtivaid tavaid.
- Teadvustab kohalikke ja globaalseid keskkonnaprobleeme.
- On teadvustanud inimese kui kujundaja ja kasutaja mõju nii looduses kui ka inimeste loodud ruumilistes ja virtuaalsetes keskkondades.

Oskuse tasand

- Suhtleb suuliselt ja kirjalikult.
- Arvestab suhtluspartneriga.
- Valib sobiva käitumisviisi.
- Esitab oma sisukohti ja põhjendab neid.
- Arenenud on koostööoskused.
- Oskab hinnata inimtegevuse mõju looduskeskkonnale.
- Oskus leida kohalikele ja globaalsetele keskkonnaprobleemidele lahendusi.
- Lahendab dilemmaprobleeme, kus otsuseid langetades tuleb lisaks loodusteaduslikele seisukohtadele arvestada inimühiskonnaga seotud aspekte – seadusandlikele, majanduslikele ning eetilise-moraalseid seisukohti.
- Aktsepteerib erinevusi, arvestab erinevustega suhtlemisel.
- Oskab ennast kehtestada.

Suhtumise tasand

- On vastutustundlik ühiskonna ja kaaskodanike ees.
- Väärtustab üksteise toetamist.
- On viisakas, tähelepanelik, abivalmis ja salliva suhtumisega kaaslastesse.
- On kujunenud kultuuriline ühtsustunne.

4.1.3. Enesemääratluspädevus on kujunenud, kui õpilane on tõendanud oma suutlikkust:

- 1) mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi;
- 2) analüüsida oma käitumist erinevates olukordades;
- 3) järgida terveid eluviise;
- 4) leida lahendusi iseendaga, oma vaimse ja füüsilise tervisega seonduvatele ning inimsuhetes tekkivatele probleemidele.

Õppeainete kaudu enesemääratluspädevuse kujunemine võimaldab saavutada põhikooli lõpuks järgmise suutlikkuse:

Teadmise tasand

- Mõistab ennast.
- Hindab oma tugevaid ja nõrku külgi.
- Omab teadmist oma anatoomiast, füsioloogiast ja tervislikest eluviisidest.
- Teab individuaalset energia- ja toitumisvajadust, tervisliku treeningu individualiseeritust, haigestumistega seotud riske ning tervislike eluviiside erinevaid

aspekte.

- Tunneb oma huve ja võimeid ning omab positiivset enesehinnangut.

Oskuse tasand

- Arutab eakohaseid probleeme, väljendab enda seisukoha ja otsib lahendusi, sh loovtöodes.
- Osaleb projektides, mis eeldavad õpilaste omaalgatust ja aktiivsust ning keele- ja kirjandusteadmiste rakendamist ning täiendamist eri allikatest.
- Töötab iseseisvalt.
- Hindab ja arendab oma võimeid.
- Suudab mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi ning arendada positiivset suhtumist endasse ja teistesse.
- Suudab järgida tervislikke eluviise.
- Suudab lahendada tõhusalt ja turvaliselt iseendaga, oma vaimse, füüsilise, emotsionaalse ning sotsiaalse tervisega seonduvaid ja inimsuhetes tekkivaid probleeme.

Suhtumise tasand

- On kujunenud rahvuslik, kultuuriline ja riiklik enesemääratlus.
- On kujunenud personaalne, sotsiaalne ja kultuuriline identiteet.
- On integreerunud noorte nüüdisühiskonda ja väljendab oma identiteeti loomingus.

4.1.4. Õpipädevus on kujunenud, kui õpilane on tõendanud oma suutlikkust:

- 1) organiseerida õppekeskkonda ja hankida õppimiseks, hobideks, tervisekäitumiseks, karjäärivalikuteks vajaminevat teavet;
- 2) planeerida õppimist ning seda plaani järgida;
- 3) kasutada õpitut, sealhulgas õpioskusi ja -strateegiaid, erinevates kontekstides ning probleeme lahendades;
- 4) analüüsida enda teadmisi ja oskusi, tugevusi ja nõrkusi ning selle põhjal edasiõppimise vajadust.

Õppeainete kaudu õpipädevuse kujunemine võimaldab saavutada põhikooli lõpuks järgmise suutlikkuse:

Teadmise tasand

- Tunneb õpitut sügavuti ja saab kõigest aru.
- Mõistab eri liiki tekste.

Oskuse tasand

- On arenenud kuulamis- ja lugemisoskus.
- Eristab fakte ja arvamusi.
- Hangib eri allikatest teavet ja kasutab seda kriitiliselt.
- Koostab eri liiki tekste.
- Kujundab ja sõnastab oma arvamust.
- Analüüsib õpitud teadmisi ja oskusi.
- Üldistab ja kasutab analoogiat (kannab õpitud teadmisi üle sobivasse konteksti).
- Leiab loodusteaduslikku infot, sõnastab probleeme ja uurimisküsimusi, planeerib ja teeb katseid või vaatlusi ning teeb kokkuvõtteid.
- IKT-põhises õpikeskkonnas võtab kiirelt ja individualiseeritud tagasisidet.
- Suutlikkus organiseerida õpikeskkonda ning hankida õppimiseks vajaminevaid vahendeid ja teavet.
- Planeerib õppimist.
- Teadvustab ja kasutab oma õpistiili.
- Hangib vajaminevat infot, analüüsib seda ja tõlgendab.
- Kasutab õpitut uudsetes situatsioonides.

- Näeb ja analüüsib tehnoloogia seost erinevate teadmistega ning kogeb õpitu vajalikkust praktikas.
- Suutlikkus probleeme märgata ning lahendada.

Suhtumise tasand

- On arusaam, et keerukaid ülesandeid on võimalik lahendada üksnes tema enda iseseisva mõtlemise teel.
- Hindab ja arendab oma võimeid ning juhib oma õppimist.

4.1.5. Suhtluspädevus on kujunenud, kui õpilane on tõendanud oma suutlikkust:

- 1) ennast selgelt ja asjakohaselt väljendada nii emakeeles kui ka võõrkeeles, arvestades olukordi ja suhtluspartnereid ning suhtlemise turvalisust, oma seisukohti esitada ja põhjendada;
- 2) ennast esitleda, oma seisukohti esitada ja põhjendada;
- 3) lugeda ning mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust;
- 4) kirjutada eri liiki tekste, kasutades korrektset viitamist, kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili;
- 5) väärtustada õigekeelsust ning väljendusrikast keelt ning kokkuleppel põhinevat suhtlemisviisi.

Õppeainete kaudu suhtluspädevuse kujunemine võimaldab saavutada põhikooli lõpuks järgmise suutlikkuse:

Teadmise tasand

- Teab sõnavara loetu mõistmiseks ja enda arusaadavaks tegemiseks.
- Mõistab teabetekste.

Oskuse tasand

- Väljendab ennast, mõistab teksti ja loob teksti.
- Sõnastab hüpoteese ja teoreeme.
- Mõistab teksti: eristab olulist ebaolulisest ja otsib välja etteantud suuruse leidmiseks vajalikku infot.
- Mõistab infot esitatuna erinevatel viisidel (tekst, graafik, tabel, diagramm, valem).
- Suutlikkus infot seostada ja edastada.
- Otsib loodusteaduslikku infot erinevatest allikatest, sh internetist ning analüüsileitud teavet ja hindab selle tõepärasust.
- Vormistab korrektselt vaatlus- ja katsetulemused.
- Esitab kokkuvõtted kirjalikult ja suuliselt
- Kasutab teadusharule iseloomulikke mõisteid ja sümboleid korrektselt nii abstraktses teaduslikus kui ka konkreetses igapäevases kontekstis.
- Väljendab ennast selgelt ja asjakohaselt erinevates suhtlusolukordades..
- Loeb ja mõistab teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust.
- Kirjutab eri liike tekste.
- Kasutab kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili.
- Võrdleb ja kaitseb aruteludes erinevaid seisukohti.
- Kasutab ainealast oskussõnavara.
- Arvestab teistega, aitab vajaduse korral teisi.
- Analüüsib oma käitumist ning selle mõju kaaslastele ja tööle..

Suhtumise tasand

- Väärtustab õigekeelsust ja väljendusrikast keelt.

4.1.6. Matemaatika- loodusteaduste ja tehnoloogiapädevus on kujunenud, kui õpilane on tõendanud oma suutlikkust:

- 1) kasutada matemaatikale omast keelt, sümboleid ning meetodeid erinevaid ülesandeid lahendades kõigis elu- ja tegevusvaldkondades;
- 2) kirjeldada ümbritsevat maailma loodusteaduslike mudelite ja mõõtmisvahendite abil ning teha tõenduspõhiseid otsuseid;
- 3) mõista loodusteaduste tehnoloogia olulisust ja piiranguid;
- 4) kasutada uusi tehnoloogiaid eesmärgipäraselt.

Õppeainete kaudu pädevuse kujunemine võimaldab saavutada põhikooli lõpuks järgmise suutlikkuse:

Teadmise tasand

- Tunneb matemaatilisi mõisteid ja seoseid.
- Tunneb loodusteaduslikke mõisteid, seoseid
- Tunneb uusimaid tehnoloogiaid

Oskuse tasand

- Uurib ning esitab katse- või vaatlusandmeid tabelitena ja arvjoonistena, analüüsib neid, leiab omavahelisi seoseid ning seob arvulisi näitajaid lahendatava probleemiga.
- Koostab ja analüüsib arvjooniseid, esitades eri objekte ja protsesse, neid võrreldes ning omavahel seostades.
- Ülesandeid lahendades kasutab matemaatikale omast keelt, sümboleid ning meetodeid kõigis elu- ja tegevusvaldkondades.
- Sõnastab probleeme, arutleb lahenduste üle, põhjendab valikuid ja analüüsib tulemusi.
- Võrdleb ja liigitab erinevate nähtuste tunnuseid ning kasutab sümboleid.

Suhtumise tasand

- On huvi matemaatika, loodusteaduste ja tehnoloogiate vastu, mõistab nende sotsiaalset, kultuurilist ja personaalset tähendust.

4.1.7. Ettevõtlikkuspädevus on kujunenud, kui õpilane on tõendanud oma suutlikkust:

- 1) ideid luua ja neid ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades;
- 2) näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi;
- 3) seada eesmärke ja neid ellu viia;
- 4) korraldada ühistegevusi, näidata initsiatiivi ja vastutada tulemuste eest;
- 5) reageerida loovalt muutustele ning võtta arukaid riske.
- 6) rakendada finantskirjaoskust

Õppeainete kaudu ettevõtlikkuspädevuse kujunemine võimaldab saavutada põhikooli lõpuks järgmise suutlikkuse:

Teadmise tasand

- Omab ülevaadet loodusteadustega seotud elukutsetest ning vastava valdkonnaga tegelevatest teadusasetustest ja ettevõtetest.

Oskuse tasand

- Meedia- ja kirjandustekstidest kui ka õpilase igapäevaelust lähtuvate eakohaste probleemide arutamine, seisukohavõtt ja lahenduste otsimine, sh loovtöös.
- Osaleb projektides, mis eeldavad omaalgatust ja aktiivsust ning keele- ja kirjandusteadmiste rakendamist ning täiendamist eri allikatest.
- Oskab näha ja sõnastada probleeme, genereerida ideid ning kontrollida nende headust.
- Uurib objekti erinevate parameetrite põhjustatud muutusi, hindab oma riske ja toimib arukalt.
- Leiab ühele ülesandele erinevaid lahendusteid, mõtleb paindlikult ning genereerib ideid.

- Arutleb loodusainete rakendusteaduslikel teemadel, kus ilmnevad abstraktsete teadusfaktide ja –teooriate igapäeva elulised väljundid.
- Planeerib süsteemselt katseid ja vaatlusi ning analüüsib tulemusi.
- Lahendab keskkonnaga seotud dilemmasid ja teeb pädevaid otsuseid, mis lisaks teaduslikele seisukohtadele arvestavad sotsiaalseid aspekte.
- Ideede teostamiseks valib sobivaid ja loovaid meetodeid, mis toetuvad olukorra, enda suutlikkuse ja ressursside adekvaatsele analüüsile ja tegevuse tagajärgede prognoosile ning on kooskõlas eesmärkidega.
- Planeerib oma tegevust, võtab vastutust tööde lõpuni viimise ja tulemuste eest.
- Valmistab toode ideest kuni eseme valmimiseni.
- On toimetulekuoskus ja riskeerimisjulge.

Suhtumise tasand

- On enesekindel ja julge.
- On initsiatiivikas ja võtab vastutust.
- Teeb eesmärkide saavutamiseks koostööd.
- Viib tegevused lõpuni, reageerib paindlikult muutustele, võtab arukaid riske ning tuleb toime ebakindlusega.
- Väärtustab uuenduslikke ja loovaid lahendusi.
- Avatud loomingulistele ideedele ja originaalsetele vaatenurkadele.

4.1.8. Digipädevus on kujunenud kui õpilane tõestab oma suutlikkust:

- 1) kasutada uuenevat tehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvus ühiskonnas nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukondades suheldes;
- 2) leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust;
- 3) osaleda digitaalses sisuloomes tekstide, piltide, multimeediumite loomisel;
- 4) kasutada problemlahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades;
- 5) olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti;
- 6) järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäeva elus.

4.2. Üldpädevuste kujundamisele suunatud tegevused Leisi Koolis,

Kultuuri- ja väärtuspädevuse kujundamisel keskendutakse järgmistele aspektidele:

- 1) Alusväärtused- ausus, töökus, kohusetunne, hoolivus, turvalisus, loovus on igapäevaselt kõigile teada, neid järgitakse tegevuste kavandamisel ning erinevaid töövorme kasutades arutatakse õpilastega alusväärtuste üle.
- 2) Õpetajad arutavad tundides õpilastele eakohaselt päevakajalisi sündmusi või ühiskonnas ja maailmas esiplaanil olevaid aktuaalseid küsimusi. Arutelusid läbi viies õpetaja käsitleb mingi sündmuse, nähtuse või seisukoha erinevaid tahke, demonstreerides teatud mõtteviisi: igal nähtusel on mitu põhjendust, igal sündmusel on vähemalt mitu tõlgendust, igal seisukohal on vähemalt üks vastandseisukoht.
- 3) Koolis keskendutakse teiste loomingu väärtustamisele eelkõige õpilaste suutlikkuse kujundamise kaudu vältida plagiaati kirjalike tööde koostamisel. Korrekse viitamissüsteemi kasutamist kirjalikes töödes jälgivad kõik õpetajad alates juba esimesest kooliastmest.

- 4) Koolis kujundatakse õpilaste ilumeelt ühelt poolt koolis valitseva esteetilise õppekeskkonna kaudu. Teisalt järgitakse põhimõtet: esitatavad kirjalikud tööd peavad alati olema korrektselt ja esteetiliselt vormistatud
- 5) Leisi Koolis on koostatud väärtuste õppekava.

Leisi Kooli väärtuste õppekava

Väärtused on veendumised ja käitumisprintsipiibid, mis juhivad meie toimimist ja avalduvad meie sõnas ja teos. Väärtuskasvatus suunab õpilasi mõtisklema omaenda ja teiste väärtuste üle, kujundab teatud käitumiskalduvusi ja õpetab noori tegema sotsiaalselt vastutustundlikke otsustusi.

Õppe- ja kasvatusesmärgid

Taotletakse, et õpilane:

- 1) on teadlik oma väärtustest ning analüüsib väärtuste rolli enda ja teiste inimeste toimimises; sõnastab oma maailmavaate mõningaid jooni; analüüsib enda maailmavaatelisi tõekspidamisi;
- 2) suhtub lugupidavalt erinevatesse maailmavaatelistesse tõekspidamistesse, mis ei ole inimsusevastased;
- 3) põhjendab väärtuste ja moraalinormide järgimise olulisust ühiskonnas ning toob selle kohta näiteid;
- 4) arutleb näiteid tuues erinevate maailmavaadete mõju üle inimese ja ühiskonna elus, nii positiivsetes kui ka probleemsetes ilmingutes.

Õppesisu

I kooliastme teemad

Kes ma olen?	Minu, minu huvid, hobid Minu pere Minu tunded Minu väärtused
Kus ma olen?	Minu kodu Minu klass, klassikaaslased Minu kool Minu kodukoht Minu riik
Miks ma olen?	Minu kohustused Minu õigused Minu võimalused
Kes me oleme?	Meie väärtused Meie kohustused Meie traditsioonid

II kooliastme teemad

Kes ma olen?	Minu mina Minu enesehinnang Minu eneseanalüüs Minu väärtused Minu hobid Minu tervis Minu suhtumine haridusse
Kuidas me oleme?	Meie suhtlemine Meie väärtused Meie kombed Meie tervis Meie väärikus
Miks me oleme?	Meie riik

	Meie ajalugu Meie traditsioonid kodus ja koolis Meie suhtumine haridusse Meie suhtumine kaaslastesse Meie suhtumine täiskasvanutesse Meie suhtumine loodusesse
--	---

III kooliastme teemad

Kes ma olen?	Minu mina Minu enesehinnang Minu eneseanalüüs Minu hobid Minu väärtused Minu tervis Minu haridustee Minu võimalused Minu tõekspidamised Minu väärikus
Miks me oleme?	Meie riik Meie ajalugu Meie traditsioonid Meie suhtumine haridusse Meie suhtumine kaaslastesse Meie suhtumine täiskasvanutesse Meie suhtumine loodusesse
Kuidas me oleme?	Meie turvalisus Meie tarbimine Meie majandamine Meie jätkusuutlikkus Meie keskkond Meie heaolu

Ülekoolilised traditsioonilised sündmused:

1.septembri avaaktus, õpetajate päeva aktus, kooli sünnipäev, 1.advent, jõulukontsert, vabariigi aastapäeva aktus, kevadkontsert, Leisi jooks, 9.kl. viimase koolikella aktus, lõpuaktused.

Piduliku (akadeemilise) riietusega sündmused:

1.septembri aktus, vabariigi aastapäeva aktus, loovtööde kaitsmine, lõpuksamid, lõpetamise aktused.

Sotsiaalse- ja kodanikupädevuse kujundamisel keskendutakse järgmistele aspektidele:

- 1) Vastutustunde kujundamine toimub koolis eelkõige kokkulepete sõlmimise ja kokkulepetest kinnipidamise jälgimise teel. Kokkulepete saavutamine tähendab osapoolte ärakuulamist ja teineteisega arvestamist (selle mõistmist, kas kokkulepet on võimalik täita) ning kõigi osapoolte kokkuleppega nõustumist.
- 2) Demokraatliku mõtteviisi kujundamine õpilastes toimub igapäevase õppe- ja kasvatusprotsessi korralduse kaudu. Õppeprotsessi kavandamine on avalik, st õpilased peavad veerandi või kursuse alguses teadma, mida õpitakse, millised on oodatavad õpitulemused, kuidas toimub hindamine ning millised on hindamiskriteeriumid. Kõik muutused õppeprotsessi käigus arutatakse õpilastega läbi. Õpilasi käsitletakse õppeprotsessis partneritena
- 3) Kehtestatud reeglite järgimisel näitavad õpetajad õpilastele ise eeskjuu.

- 4) Eraldi tähelepanu pööratakse kõikides õppeainetes õpilaste koostööoskuste arendamisel meeskonnas töötamisel.

Enesemääratluspädevuse kujundamisel keskendutakse järgmistele aspektidele:

- 1) Kõikides õppeainetes kasutatakse kujundava hindamise raames õpilaste enesehindamist, mille käigus õpilased õpivad määratlema enda tugevaid ja nõrku külgi ning kavandama parendustegevusi.
- 2) Õpilastega läbiviidavad arenguvestlused põhinevad õpilaste eneseanalüüsil.
- 3) Õpilaste poolt koostatud kirjalikud tööd sisaldavad tagasisidet soorituse tugevuste ja nõrkuste kohta. Tagasisidet võib saada eelnevalt teadaolevate kindlate kriteeriumide põhjal õpetajalt, kaastelst või ka eneseanalüüsi korras.

Õpipädevuse kujundamisel keskendutakse järgmistele aspektidele:

- 1) Kõikides õppeainetes keskendutakse ühe olulisema õpipädevuse komponendi, funktsionaalse lugemisoskuse arendamisele. Eelkõige kujundatakse õpilastel oskusi leida informatsiooni etteantud tekstist, teatmeteostest ja Internetist. Õpikuid käsitletakse koolis ühe teatmeteose liigina.
- 2) Õpiraskuste esinemisel koostatakse esmase õpiabimeetmena õpilase ja õpetaja koostöös õpilasele individuaalne õppekava raskustest ülesaamiseks.

Suhtluspädevuse kujundamisel keskendutakse järgmistele aspektidele:

- 1) Tähelepanu pööratakse õpilaste esinemisalase pädevuse kujunemisele. Õpilastel kujundatakse oskused anda kaasõpilastele konstruktiivset kirjalikku ja suulist tagasisidet. Tagasiside andmine toimub õpetaja juhendamisel, mille käigus järgitakse konstruktiivse tagasiside andmise reegleid.

Matemaatika- loodusteaduste ja tehnoloogiaalase pädevuse kujundamisel keskendutakse järgmistele aspektidele:

- 1) Kõikides ainetes pööratakse tähelepanu matemaatiliste esitusviiside (näiteks diagrammid, tabelid, skeemid) kasutamisele oma aines. Eraldi pööravad kõik õpetajad tähelepanu oma aines ja õpilaste vanusest tulenevalt statistiliste andmetöötluse erinevatele meetoditele.
- 2) Kõikides ainetes pööratakse tähelepanu õppeaines sisemiste seoste nägemisele ja esiletoomisele.

Ettevõtlikkuspädevuse kujundamisel keskendutakse järgmistele aspektidele:

- 1) Tundides kasutatakse kogemusõppel põhinevaid aktiivõppe meetodeid, mis võimaldavad simuleeritud olukordades ennast proovile panna ja õpitud teadmisi ja oskusi rakendada.
- 2) Õppeprotsessis kavandatakse ühe aine piires, kui ka õppeainete vahelisi projektipõhiseid õppemeetodeid, kus õpilased peavad meeskonnana saavutama tulemused.
- 3) Tunnivälised üritused kavandatakse projektipõhisena, kuhu kaasatakse õpilased ning järgitakse kõiki projektijuhtimise reegleid.

Digipädevuse kujundamisel keskendutakse järgmistele aspektidele:

- 1) Kõikides õppeainetes pööratakse tähelepanu uueneva digitehnoloogia kasutamisele
- 2) Digivahendite abil info otsimisele, säilitamisele, loomisele ja kasutamisele
- 3) Digikeskkonna ohtude teadvustamisele, morali- ja väärtuspõhimõtete järgimisele digikeskkonnas suhtlemisel

4.3. Kooliastmepädevused ja nende seos üldpädevustega

4.3.1. I kooliastmes taotletavad pädevused

Esimese kooliastme lõpuks õpilane:

Kultuuri- ja väärtuspädevused:

- 1) peab lugu oma perekonnast, klassist ja koolist; on viisakas, täidab lubadusi; teab, et kedagi ei tohi naeruvääristada, kiusata ega narrida; oskab kaaslast kuulata, teda tunnustada;
- 2) teab oma rahvuslikku kuuluvust ning suhtub oma rahvusesse lugupidavalt;
- 3) käitub loodust hoidvalt;
- 4) austab oma kodupaika, kodumaad ja Eesti riiki, tunneb selle sümboleid ning täidab nendega seostuvaid käitumisreegleid;
- 5) oskab ilu märgata ja hinnata; hindab loovust ning tunneb rõõmu liikumisest, loovast eneseväljendusest ja tegevusest;

Sotsiaalsed- ja kodanikupädevused:

- 6) oskab õppida üksi ning koos teistega, paaris ja rühmas;
- 7) teab, kelle poole erinevate probleemidega pöörduda ning on valmis seda tegema;
- 8) oskab ohtlikke olukordi vältida ja ohuolukorras abi kutsuda, oskab ohutult liigelda;

Enesemääratluspädevused:

- 9) tahab õppida, tunneb rõõmu teadasaamisest ja oskamisest, oskab jaotada aega õppimise, harrastustegevuse, koduste kohustuste ning puhkamise vahel;
- 10) oskab end häälestada ülesandega toimetulemisele ning oma tegevusi ülesannet täites mõtestada; oskab koostada päevakava ja seda järgida;
- 11) hoiab puhtust ja korda, hoolitseb oma välimuse ja tervise eest ning tahab olla terve;

Õpipädevused:

- 12) suudab tekstidest leida ja mõista seal sisalduvat teavet (sealhulgas andmeid, termineid, tegelasi, tegevusi, sündmusi ning nende aega ja kohta);
- 13) oskab sihipäraselt vaadelda, erinevusi ja sarnasusi märgata ning kirjeldada; oskab esemeid ja nähtusi võrrelda, ühe-kahe tunnuse alusel rühmitada ning lihtsat plaani, tabelit, diagrammi ja kaarti lugeda;

Suhtluspädevused:

- 14) suudab tekstidest leida ja mõista seal sisalduvat teavet ja suuliselt ja kirjalikult esitada;
- 15) mõistab ja kasutab õpitavas võõrkeeles igapäevaseid äraõpitud väljendeid ja lihtsamaid fraase;

Matemaatika-loodusteaduste ja tehnoloogiapädevused:

- 16) arvutab ning oskab kasutada mõõtmiseks sobivaid abivahendeid ja mõõtühikuid erinevates eluvaldkondades eakohaseid ülesandeid lahendades;
- 17) käitub loodust hoidvalt;
- 18) oskab sihipäraselt vaadelda, erinevusi ja sarnasusi märgata ning kirjeldada;
- 19) oskab esemeid ja nähtusi võrrelda, ühe- kahe tunnuse alusel rühmitada ning plaani, tabelit, diagrammi ja kaarti lugeda.

Ettevõtlikkuspädevused:

- 20) oskab kasutada lihtsamaid arvutiprogramme ning kodus ja koolis kasutatavaid tehnilisi seadmeid;

Digipädevused:

- 21) oskab kasutada lihtsamaid arvutiprogramme ning kodus ja koolis kasutatavaid tehnilisi seadmeid;

4.3.2. II kooliastmes taotletavad pädevused

Teise kooliastme lõpuks õpilane:

Kultuuri- ja väärtuspädevused:

- 1) hindab harmoonilisi inimsuhteid, mõistab oma rolli pereliikmena, sõbrana,

- kaaslasena ja õpilasena;
- 2) väärtustab oma rahvust ja kultuuri teiste rahvuste ning kultuuride seas, suhtub inimestesse eelarvamusteta, tunnustab inimeste, vaadete ja olukordade erinevusi ning mõistab kompromisside vajalikkust;
 - 3) tunnetab end oma riigi kodanikuna ning järgib ühiselu norme;
 - 4) väärtustab kunstiloomingut ning suudab end kunstivahendite abil väljendada;
 - 5) väärtustab säästvat eluviisi, oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi ja hankida loodusteaduslikku teavet, oskab looduses käituda, huvitub loodusest ja looduse uurimisest;

Sotsiaalsed- ja kodanikupädevused:

- 6) peab kinni kokkulepetest, on usaldusväärne ning vastutab oma tegude eest;

Enesemääratluspädevused:

- 7) oskab oma eksimusi näha ja tunnustada ning oma tegevust korrigeerida;
- 8) teab oma tugevaid ja nõrku külgi ning püüab selgusele jõuda oma huvides;
- 9) väärtustab tervislikke eluviise, on teadlik tervist kahjustavatest teguritest ja sõltuvusainete ohtlikkusest;

Õpipädevused:

- 10) oskab keskenduda õppeülesannete täitmisele, oskab suunamise abil kasutada eakohaseid õpivõtteid (sealhulgas paaris- ja rühmatöövõtteid) olenevalt õppeülesande iseärasustest;
- 11) oskab leida vastuseid oma küsimustele, hankida erinevatest allikatest vajalikku teavet, seda tõlgendada, kasutada ja edastada; oskab teha vahet faktil ja arvamusel;

Suhtluspädevused:

- 12) oskab oma arvamust väljendada, põhjendada ja kaitsta;
- 13) oskab mõtestatult kuulata ja lugeda eakohaseid tekste, luua eakohasel tasemel keeleliselt korrektseid ning suhtlussituatsioonile vastavaid suulisi ja kirjalikke tekste ning mõista suulist kõnet;
- 14) tuleb vähemalt ühes võõrkeeles toime igapäevastes suhtlusolukordades, mis nõuavad otsust ja lihtsat infovahetust tuttavatel rutiinsetel teemadel;

Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiapädevused:

- 15) on kindlalt omandanud arvutus- ja mõõtmisoskuse ning tunneb ja oskab juhendamise abil kasutada loogikareegleid ülesannete lahendamisel erinevates eluvaldkondades;
- 16) väärtustab säästvat eluviisi, oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi ja hankida loodusteaduslikku teavet;
- 17) oskab looduses käituda,
- 18) huvitub loodusest, looduse uurimisest;

Ettevõtlikkuspädevused:

- 19) oskab oma tegevust kavandada ja hinnata ning tulemuse saavutamiseks vajalikke tegevusi valida ja rakendada;
- 20) on leidnud endale sobiva harrastuse ning omab üldist ettekujutust töömaailmast.

Digipädevused:

- 21) oskab kasutada arvutit ja interneti suhtlusvahendina ning oskab arvutiga vormistada tekste;
- 22) oskab leida vastuseid oma küsimustele, hankida erinevatest allikatest vajalikku teavet, seda tõlgendada, kasutada ja edastada
- 23) oskab teha vahet faktil ja arvamusel

4.3.3. III kooliastmes taotletavad pädevused

Kolmanda kooliastme lõpuks õpilane

Kultuuri- ja väärtuspädevused:

- 1) tunneb üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires;
- 2) tunneb ja austab oma keelt ja kultuuri ning aitab kaasa eesti keele ja kultuuri säilimisele ja arengule. Omab ettekujutust ja teadmisi maailma eri rahvaste kultuuridest, suhtub teistest rahvustest inimestesse eelarvamustevabalt ja lugupidavalt;
- 3) mõistab inimese ja keskkonna seoseid, suhtub vastutustundlikult elukeskkonda ning elab ja tegutseb loodust ja keskkonda säästes;
- 4) suudab väljendada ennast loominguliselt, peab lugu kunstist ja kultuuripärandist;

Sotsiaalsed- ja kodanikupädevused:

- 5) on aktiivne ja vastutustundlik kodanik, kes on huvitatud oma kooli, kodukoha ja riigi demokraatlikust arengust;

Enesemääratluspädevused:

- 6) on teadmishimuline, oskab õppida ja leida edasiõppimisvõimalusi, kasutades vajaduse korral asjakohast nõu;
- 7) mõtleb süsteemselt, loovalt ja kriitiliselt, on avatud enesearendamisele;
- 8) väärtustab ja järgib tervislikku eluviisi ning on füüsiliselt aktiivne;

Õpipädevused:

- 9) oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi, nende üle arutleda, esitada teaduslikke seisukohti ja teha tõendusmaterjali põhjal järeldusi;

Suhtluspädevused:

- 10) suudab end olukorda ja suhtluspartnereid arvestades kõnes ja kirjas selgelt ja asjakohaselt väljendada, mõista ja tõlgendada erinevaid tekste, tunneb ja järgib õigekirjareegleid;
- 11) valdab vähemalt üht võõrkeelt tasemel, mis võimaldab igapäevastes olukordades suhelda kirjalikult ja suuliselt ning lugeda ja mõista eakohaseid võõrkeelseid tekste;

Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiapädevused:

- 12) suudab lahendada igapäevaelu erinevates valdkondades tekkivaid küsimusi, mis nõuavad matemaatiliste mõttemetodite (loogika ja ruumilise mõtlemise) ning esitusviiside (valemite, mudelite, skeemide, graafikute) kasutamist.
- 13) mõistab inimese ja keskkonna seoseid, suhtub vastutustundlikult elukeskkonda ning elab ja tegutseb loodust ja keskkonda säästes;
- 14) oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi, nende üle arutleda, esitada teaduslikke seisukohti ja teha tõendusmaterjali põhjal järeldusi;

Ettevõtlikkuspädevused:

- 15) on ettevõtlik, usub iseendasse, kujundab oma ideaale, seab endale eesmärgi ja tegutseb nende nimel, juhib ja korrigeerib oma käitumist ning võtab endale vastutuse oma tegude eest;
- 16) suudab tehnikamaailmas toime tulla ning tehnikat eesmärgipäraselt ja võimalikult riskita kasutada.

Digipädevused:

- 17) suudab tehnikamaailmas toime tulla ning tehnikat eesmärgipäraselt ja võimalikult riskita kasutada;

4.4. Ülekoolilised õppekava rakendamist toetavad tegevused Leisi Koolis:

- 1) õppekäigud, ekskursioonid, mis toetavad ainevaldkonnaülest pädevuste kujunemist;
- 2) loovtööde koostamine, esitlemine;
- 3) traditsioonilised ülekoolilised üritused, mis toimuvad igal õppeaastal;

- 4) kooli ja kalendritähtpäevaga seotud üritused;
- 5) kontserdid ja teatrikülastused;
- 6) muuseumikülastused;
- 6) heategevusüritused;
- 7) spordiüritused;
- 8) loodusmatkad;
- 8) ettevõtlikku tegevust soodustavad tegevused;
- 9) liikumisharrastust soodustavad tegevused;
- 10)keskkonnateadlikud tegevused.

Koolis toimuvad erinevate pädevustega seotud sündmused, tegevused:

Üldpädevused	kõik koolis toimuvad ülekoolilised tegevused, traditsioonilised sündmused, mis kujundavad üldpädevust
Kultuuri- ja väärtuspädevus	kooliaasta algus 1. sept., Eesti vabariigi sünnipäeva aktus, emakeelepäev, sõbrapäev, isadepäev, emadepäev, õpetajate päev, jõulud, näitused, teatrikülastused, kohtumised külalistega, projektid, karjäärinõustamine, motivatsioonitund jne.
Sotsiaalne- ja kodanikupädevus	karjääriloengud, - nõustamised, laadad- küpsetiste, võileibade, meenete müük, õpetajate päev, sõbrapäev, algklasside karneval ja muud esinemised, raamatukogu ja kooli ühisüritused jne.
Enesemääratluspädevus	spordivõistlused- Reipalt koolipinki, Leisi jooks, maakonna võistlused, jõulukontsert, näitemängud, rahvamuusika ja rahvatantsu kontsert, orienteerumine, õppekäigud jne.
Õpipädevus	aineolümpiaadidel osalemine, õpetajate päev, maakonna võistlusteks valmistumine- sport, esmaabi, õpioskused, koolivikker, õppereisid, projektid, viktoriinid, mälumäng, täheturniir jne.
Suhtluspädevus	sõbrapäev, emakeelepäev, õpetajate päev, tüdrukute ja poiste nädalad, jõulupeod, laadad, külalistega kohtumised, ekskursioonid jne.
Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus	laadapäevad, Nuputa, Känguru võistlus, teadusteatri külastused, klasside, kooliastmete õppereisid, RMK ja KIK-i projektid jne.
Ettevõtlikkuspädevus	projektõpe, õpetajate päev, laadad- müügipäevad, näitemängude esitlemine, jõulupeod, viimase koolikella aktused, lõpupeod, tüdrukute ja poiste nädalad, laadad, minifirmad jne.

Digipädevus	nutiviktoriinid, digivahendite kasutamine , projektõpe, õppetunnid arvutiklassis, e- testid Kahhoot, kuldvillak jne.
-------------	--

5. Õppimise käsitlus Leisi Koolis

- 1) Kooli õppekavas käsitletakse õppimist väljundipõhiselt, rõhutades muutusi õpilase või õpilaste rühma käitumisvõimes. See tähendab teadmiste, oskuste, vilumuste, väärtushoiakute ja -hinnangute omandamist, mis on vajalikud igapäevaelus toimetulekuks.
- 2) Õppekeskkond kindlustatakse koolis õppekava alusel toimuva süstemaatilise ja sihipärase õppe- ja kasvatustegevusega ning õppekeskkonnaks on ka kodu ja laiemas elukeskkonnas toimivad mõjutused. Õpilane on õppeprotsessis aktiivne osaleja. Õppimine on elukestev protsess, milleks vajalikud oskused ja tööharjumused kujunevad hariduse omandamise käigus.
- 3) Kooli õppekavas mõistetakse õpetamist kui õppekeskkonna ja õppetegevuse organiseerimist viisil, mis seab õpilase tema arengule vastavate, kuid pingutust nõudvate ülesannete ette, mille kaudu tal on võimalik omandada kavandatud õpitulemused.
- 4) Kooli õppekavas mõistetakse kasvatust kui õpilase suhete kujundamist teda ümbritseva maailmaga. Edukas väärtuskasvatus eeldab kogu koolipere, õpilase ja perekonna vastastikust usaldust ning koostööd.
- 5) Õpet kavandades ja ellu viies koolis:
 - 1) arvestatakse õpilase taju- ja mõtlemisprotsesside eripära, võimeid, keelelist, kultuurilist ja perekondlikku tausta, vanust, sugu, terviseseisundit, huvi ja kogemusi;
 - 2) arvestatakse, et õpilase õppekoormus oleks ea- ja jõukohane, võimaldades talle aega puhkuseks ja huvitegevuseks;
 - 3) võimaldatakse õpilastele mitmekesiseid kogemusi erinevatest kultuurivaldkondadest;
 - 4) kasutatakse teadmisi ja oskusi reaalses olukorras; tehakse loovtöid, uurimistöid ning seostatakse erinevates valdkondades õpitavat igapäevase eluga;
 - 5) luuakse võimalusi õppimiseks ja toime tulemiseks erinevates sotsiaalsetes suhetes (õpilane-õpetaja, õpilane-õpilane);
 - 6) kasutatakse nüüdisaegset ja mitmekesist õppemetoodikat, -viise ja -vahendeid (sealhulgas suulisi ja kirjalikke tekste, audio- ja visuaalseid õppevahendeid, aktiivõppemeetodeid, õppekäike, õues- ja muuseumiõpet jms);
 - 7) kasutatakse asjakohaseid hindamisvahendeid, -viise ja -meetodeid;
 - 8) kasutatakse diferentseeritud õpiülesandeid, mille sisu ja raskusaste võimaldavad õpilastel sobiva pingutustasemega õppida, arvestades sealjuures igatühe individuaalsust.

6. Õppekeskkond

Õppekeskkonnana mõistetakse õpilasi ümbritseva vaimse, sotsiaalse ja füüsilise keskkonna kooslust, milles õpilased arenevad ja õpivad. Leisi Kooli õppekeskkond toetab õpilase arenemist iseseisvaks ja aktiivseks õppijaks, kannab põhi- ja gümnaasiumihariduse alusväärtusi ja oma kooli vaimsust ning säilitab ja arendab edasi paikkonna ja koolipere traditsioone.

Leisi Koolis õppekeskkond kaitseb ning edendab õpilaste vaimset ja füüsilist tervist. Õppekoormus vastab õpilase jõuvarudele.

6.1. Sotsiaalse ja vaimse keskkonna kujundamisel:

- 1) osaleb kogu koolipere;
- 2) luuakse vastastikusel lugupidamisel ja üksteise seisukohtade arvestamisel põhinevad ning kokkuleppeid austavad suhted õpilaste, vanemate, õpetajate, kooli juhtkonna ning teiste õpetuse ja kasvatuses seotud osaliste vahel;
- 3) koheldakse kõiki õpilasi eelarvamusteta, õiglaselt ja võrdõiguslikult, austades nende eneseväärikust ning isikupära;
- 4) jagatakse asjakohaselt ja selgelt otsustusõigus ja vastutus;
- 5) märgatakse ja tunnustatakse kõigi õpilaste pingutusi ja õpiedu; hoidutakse õpilaste sildistamisest ja nende eneseusu vähendamisest;
- 6) välditakse õpilastevahelist vägivalda ja kiusamist;
- 7) ollakse avatud vabale arvamusevahetusele;
- 8) luuakse õpilastele võimalusi näidata initsiatiivi, osaleda otsustamises ning tegutseda nii üksi kui ka koos kaaslastega;
- 9) luuakse õhkkond, mida iseloomustab abivalmidus ning üksteise toetamine õpi- ja eluraskuste puhul;
- 10) luuakse õhkkond, mis rajaneb inimeste usalduslikel suhetel, sõbralikkusel ja heatahtlikkusel;
- 11) korraldatakse koolielu inimõigusi ja demokraatiat austava ühiskonna mudelina, mida iseloomustavad kooliperes jagatud ja püsivad alusväärtused ning heade ideede ja positiivsete uuenduste toetamine;
- 12) korraldatakse koolielu lähtudes rahvusliku, rassilise ja soolise võrdõiguslikkuse põhimõtetest.

6.2. Füüsilist keskkonda kujundades jälgib kool, et:

- 1) kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus ning kujundus on õppe seisukohast otstarbekas;
- 2) õppes on võimalused kasutada internetiühendusega arvutit ja esitlustehnikat ning õpilastel on võimalus kasutada kooliraamatukogu;
- 3) kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus on turvaline ning vastab tervisekaitse- ja ohutusnõuetele;
- 4) ruumid, sisseseade ja õppevara on esteetilise väljanägemisega;
- 5) kasutatakse eakohast ning individuaalsele eripärale kohandatavat õppevara, sealhulgas nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õppematerjale ja vahendeid;
- 6) on olemas kehalise tegevuse ning tervislike eluviiside edendamise võimalused nii koolitundides kui ka tunniväliselt.

Õpet võib korraldada ka väljaspool kooli ruume ning virtuaalses õppekeskkonnas, tagades õpilaste vaimse ja füüsilise turvalisuse ning tervise kaitse.

7. Õppe ja kasvatuses rõhuasetused erinevates kooliastmetes.

7.1. I kooliastmes

Esimeses klassis on õpetuse ja kasvatuses põhitähtsaks õpilaste kohanemine koolieluga, turvatunde ja eduelamuste kogemine ning valmisoleku kujunemine edasiseks edukaks õppetööks. Õpilaste koolivalmidus ja võimed on erinevad, seetõttu diferentseeritakse õppeülesandeid ja nende täitmiseks kuluvat aega.

Esimeses kooliastmes keskendutakse:

- kõlbeliste tõekspidamiste ning heade käitumistavade tundmaõppimisele ja järgimisele;
- positiivse suhtumise kujunemisele koolis käimisesse ja õppimisesse;

- õpiharjumuse ja -oskuste kujundamisele ning püsivuse, iseseisvuse ja eesmärgistatud töö oskuste ning valikute tegemise oskuste arendamisele;
- eneseväljendusoskuse ja -julguse kujunemisele;
- põhiliste suhtlemis- ja koostööoskuste omandamisele, sealhulgas üksteist toetavate ja väärtustavate suhete kujunemisele õpilaste vahel;
- õpiraskuste äratundmisele ning tugisüsteemide ja õpiabi pakkumisele.

Õpetaja olulisim ülesanne on toetada iga õpilase eneseusku ja õpimotivatsiooni.

Õppetöö korraldamise alus võib esimeses kooliastmes olla üldõpetuslik tööviis. Sõltuvalt õpilaste ettevalmistusest võib kasutada ka aineõpetuslikku tööviisi või üld- ja aineõppe kombineeritud varianti.

7.2. II kooliastmes

Teises kooliastmes on õpetuse ja kasvatus põhitaotluseks vastutustundlike ja iseseisvate õpilaste kujunemine. Õppetöös on oluline äratada ja säilitada õpilaste huvi õppekavaga hõlmatud teadmises- ja tegevusvaldkondade vastu. Teises kooliastmes keskendutakse:

- õpimotivatsiooni hoidmisele ja tõstmisele, seostades õpitut praktikaga ning võimaldades õpilastel teha valikuid, langetada otsuseid ja oma otsuste eest vastutada;
- huvitegevusvõimaluste pakkumisele;
- õpilaste erivõimete ja huvide äratundmisele ning arendamisele;
- õpiraskustega õpilastele tugisüsteemide ja õpiabi pakkumisele.

Õpetuses rakendatakse mitmekesiseid tööviise ja ülesandeid, mis võimaldavad murdeikka jõudvatel õpilastel teha iseseisvaid valikuid ja seostada õpitut praktilise eluga ning aitavad toime tulla õpilaste individuaalselt erineva arenguga, nende muutuvate suhete ja tegutsemisega uutes rollides.

7.3. III kooliastmes

Kolmandas kooliastmes on õppe ja kasvatus põhitaotlus aidata õpilastel kujuneda vastutustundlikeks ühiskonnaliikmeteks, kes igapäevaelus iseseisvalt toime tulevad ning suudavad oma huvidele ja võimetele vastavat õpiteed valida. Kolmandas kooliastmes keskendutakse:

- õpimotivatsiooni hoidmisele;
- õppesisu ja omandatavate oskuste seostamisele igapäevaeluga ning nende rakendatavuse tutvustamisele tulevases tööelus ja jätkuõpingutes;
- erinevate õpistrateegiate teadvustatud kasutamisele ning enesekontrollimise oskuse arendamisele;
- pikemaajaliste õppeülesannete (sealhulgas uurimuslike õppeülesannete) planeerimisele, eesmärkide püstitamisele ja oma tulemuste hindamisele;
- õpilaste erivõimete ja huvide arendamisele;
- õpilaste toetamisele nende edasiste õpingute ja kutsevalikute tegemisel.

8. Õppekorraldus

Kooli õppe ja kasvatus korralduse aeg ja viisid määratakse lisaks kooli õppekavale ka kooli päevakavas ja tunniplaanis.

Kooli õppekavas on esindatud järgmised kohustuslike õppeainete ainekavad:

- keel ja kirjandus: eesti keel, kirjandus; (lisa 1)
- kehaline kasvatus: kehaline kasvatus; (lisa 2)
- kunstained: muusika, kunst; (lisa 3)
- loodusained: loodusõpetus, bioloogia, geograafia, füüsika, keemia; (lisa 4)
- matemaatika: matemaatika; (lisa 5)
- sotsiaalsained: inimeseõpetus, ajalugu, ühiskonnaõpetus; (lisa 6)

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
eesti keel	7	9	8	8	7	6	6	6	6
A-võõrkeel	-	-	-	-	2	2	2	2	2
Matemaatika	5	5	5	5	5	5	4	5	5
Loodusõpetus	1	1	2	2	2	4	4	4	4
Ajalugu	-	-	-	-	-	1	2	2	1
Inimeseõpetus	1	1	1	2	2	2	2	2	1
Muusika	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Kunst	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Tööõpetus	2	2	2	2	4	4	4	5	7
Kehaline kasvatus	2	3	3	2	2	2	2	2	2
Valikõppeained	-	-	2	2	2	2	2	2	2
Maksimaalne koormus	2	23	25	25	28	30	30	32	32

Vaba tunniressurssi kasutatakse eesmärgiga läbi aineõppe süvendada õpilastes erinevate õppeainete ainealaseid teadmisi ja lõimida teadmisi koos digioskuste arendamisega. Eesmärgiks on õpilase parem ja kvaliteetsem ettevalmistus e- testide ja e- tasemetööde ning e- lõpueksamite sooritamiseks ning edasise haridustee jätkamiseks.

I kooliastmes :

1. klassis matemaatika ja informaatika õpetamiseks (kokku 2 tund)
2. klassis eesti keele, matemaatika, informaatika ja loodusõpetuse õpetamiseks (kokku 4 tundi)
3. klassis võõrkeele ja informaatika õpetamiseks (kokku 2 tundi)

II kooliastmes:

4. klassis matemaatika, võõrkeele, loodusõpetuse, töö-ja tehnoloogia õpetamiseks (kokku 4 tundi)
5. klassis matemaatika, võõrkeele, muusika, ajaloo, informaatika õpetamiseks (kokku 5 tundi)
6. klassis võõrkeele õpetamiseks (1 tund)

III kooliastmes

7. klassis geograafia ja võõrkeele õpetamiseks (kokku 2 tundi)
 8. klassis eesti keele õpetamiseks (1 tund)
 9. klassis matemaatika õpetamiseks (1 tund)
- 1.-3. klassile ja 5. klassis õpetatav valikaine informaatika on kooli valik eesmärgiga anda põhikooli õpilastele süvendatumalt arvutialaseid teadmisi, viia läbi ainetevahelist lõimingut ja tutvustada õpilastele erinevaid õppekeskkondi.
8. klassi ettevõtlusõpe on kooli valik eesmärgiga anda põhikooli õpilasele süvendatumalt ettevõtlusalaseid teadmisi ja abistada õpilast loovtöö koostamisel.

Lihtsustatud õppe valikaine on informaatika.

Valikaine valimise põhimõtted:

- valikaine valiku teeb kool
- valikaine valikul on määravaks kvalifitseeritud spetsialisti olemasolu
- valikaine sisuline pool peab täiendama õpilase pädevusi ja toetama aineõpet
- digipädevuse ja digivahendite kasutamisoskuse arendamiseks
- õppeainetevahelise lõimingu läbiviimiseks
- õppekava läbivate teemade elluviimiseks

8.1. Õppe ja kasvatus korraldus ning ajakasutus

Kool lähtub põhimõttest, et:

- kvaliteetene haridus on kättesaadav kõigile õpilastele, sõltumata nende sotsiaalsest või majanduslikust taustast või hariduslikest erivajadustest;
- õpilaste liikumisel ühelt kooliastmelt või haridustasemelt teisele ei ole takistusi;
- kool lähtub oma tegevuse korraldamisel piirkonna eripärasest, õpilaste vajadustest ja huvidest, vanemate ettepanekutest, ressursside olemasolust;
- kooli õppe ja kasvatuse korraldus on määratud kooli kodukorras ja põhimääruses;
- kooli päevakava kajastab õppetegevuste ja õppekavaväliste tegevuste (ringide, pikapäevavahetuste) järjestust ja ajalist kestust;
- õppe ja kasvatuse põhivorm on õppetund;
- õpetaja planeerib oma tööd koostöös teiste õpetajatega;
- õppeaasta koosneb kolmest trimestrist ning haridus- ja teadusministri poolt määratud koolivaheaegadest;

Õppe ja kasvatuse korraldus ja ajakasutus põhikoolis:

- õpe on korraldatud viisil, kus õppeaineid õpitakse kogu õppeaasta vältel eristades tavapäraseid ainetunde;
- õppeaasta kestab 35 õppenädalat, kokku 175 õppepäeva;
- koolivaheajad kehtestab haridus- ja teadusminister oma määrusega;
- projekt-, õues- ja muuseumiõppeks ning ekskursioonideks ja õppekäikudeks vajalik aeg kavandatakse õpetaja töökavas ja kooskõlastatakse kooliga;
- 4. ja 7.klassis sooritavad õpilased riiklikud tasemetööd, kool osaleb ka riiklikes katselistes tasemetöödes, e-testides ja erinevates üleriigilistes ja rahvusvahelistes uuringutes;
- 8. klassi õpilased teostavad loovtöö, mille teema kantakse 9. klassi lõputunnistusele; Lihtsustatud õppe õpilane teeb loovtöö juhul kui kooli õppenõukogu on otsustanud, et loovtöö tegemine on võimalik.
- Põhikooli õpilase suurim lubatud nädala õppekoormus on:
 1. klass 20;
 2. klass 23;
 3. ja 4. klass 25
 5. klass 28
 6. ja 7. klass 30
 8. ja 9. klass 32

Õpilase vanema ja direktori kokkuleppel arvestab kool õppekava välist õppimist koolis läbitava õppe osana tingimusel, et see võimaldab õpilasel saavutada individuaalse õppekavaga määratud õpitulemusi.

9. Valdkodadesisesed ja –ülesed lõiminguvõimalused

Õppetegevus ja selle tulemused kujundatakse tervikuks lõimingu kaudu. Lõiming toetab õpilaste üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist.

Õppe lõimimine saavutatakse koolis erinevate ainevaldkondade õppeainete ühisosa järgimisel, õppeainete, kooliseste projektide ja läbivate teemade ühiste temaatiliste rõhuasetuste, õppeülesannete ning -viiside abil.

Lõimingu saavutamiseks korraldab kool õpet ja kujundab õppekeskkonda ning õpetajate koostööd viisil, mis võimaldab aineülest käsitlemist: täpsustades pädevusi, seades õppeeesmärke ning määrates erinevate õppeainete ühiseid teemakäsitleusi.

Lõimingu protsessiga taotletakse, et õpilane:

- oskab ühe õppeaine tundidest saadud teadmisi teise aine tundi üle kanda;
- oskab mõista ja kasutada juba varem õpitut või õpitavat;
- on motiveeritud õppima ning osaleb õppeprotsessis aktiivselt.

Lõiming on tegevus, mis eeldab suhtlemist ja arutelu ning toimub peamiselt õpetaja vahetul juhendamisel.

Lõimingu õnnestumiseks on oluline õpetajate koostöö. Selleks on koolis loodud võimalused õpetajate omavaheliseks tihedaks koostööks ning samuti toetatakse õpetajate professionaalset arengut.

Õpetajal on kasutada järgmised lõiminguvõimalused:

- erinevate ainevaldkondade õppeainete ühisosa järgimisel;
- õppeainete ühiste rõhuasetuste abil;
- koolisiseste projektide abil;
- läbivate teemade ühiste temaatiliste rõhuasetuste abil;
- õppeülesannete ja õppeviiside abil.

Õpetaja on lõimingu viiside valikul vaba.

Lõimingu puhul toimub tavapärase klassiõppe korraldamise kõrval ka õuesõpe, õppekäigud, ekskursioonid; muuseumite, ettevõtete ja asutuste külastamine; virtuaalkeskonnas õppimine jms.

Iga kooliaste lõpus korraldab kool õpilastele ekskursioonid: 3. klass külastab Saaremaad, 6. klassi Põhja- Eestit, 8. klassi Lõuna- Eestit.

10. Õppekava läbivad teemad

10.1. Läbivad teemade käsitlemise põhimõtted Leisi Koolis

- Läbivate teemade õpetus realiseerub kogu koolipere ühise toimimise kaudu, põhinedes lõimingul ja koolikeskkonna korraldusel.
- Läbivad teemad on üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks ning neid arvestatakse koolikeskkonna kujundamisel. Läbivad teemad on aineülesed ja ühiskonnas tähtsustatud ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust, toetades õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada.

Läbivate teemade õpe realiseerub eelkõige:

- õpikeskkonna korralduses – kooli vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õpikeskkonna kujundamisel arvestatakse läbivate teemade sisu ja eesmärgi;
- aineõppes – läbivatest teemadest lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitlused, näited ja meetodid, viiakse koos läbi aineüleseid, klasside- vahelisi ja ülekoolilisi projekte. Õppeainete roll läbiva teema õppes on lähtuvalt õppeaine taotlustest ja õppesisust erinev, olenevalt sellest, kui tihe on ainevaldkonna seos läbiva teemaga;
- valikainete valikul – valikained toetavad läbivate teemade taotlust;
- läbivatest teemadest lähtuvas või õppeaineid lõimivas loovtöös – õpilased võivad läbivast teemast lähtuda selle loovtöö valikul, mida tehakse kas iseseisvalt või rühmatööna;
- korraldades võimaluse korral koostöös kooli pidaja, paikkonna asutuste ja ettevõtete, teiste õppe- ja kultuuriasutuste ning kodanikuühendustega klassivälist õppetegevust ja huviringide tegevust ning osaledes maakondlikes, üle-eestilistes ja rahvusvahelistes projektides;
- aineõppel põhinev läbivate teemade kasutamine arvestab ainekavades toodud seoseid läbivate teemade taotlustega ning õppeainete ja ainevaldkondade vahelise lõimingu vajadust läbivate teemade käsitlemisel. Õppeainete ja ainevaldkondade panus läbiva teema käsitlemisse on lähtuvalt õppeaine taotlustest ja õppesisust erinev;
- õpikeskkonna korraldamise kaudu luuakse võimalused läbivate teemadega tegelemiseks. Läbivate teemade taotluste elluviimiseks kasutatakse nii vaimset, sotsiaalset kui füüsilist õpikeskkonda. Klassi- ja koolivälisel tegevusel põhinev

läbivate teemade käsitlemine toimub projekti- ning partnerlustegevuste kaudu, mille eesmärgid ja tulemused on seotud läbivate teemade taotlustega.

10.2. Õpetuses ja kasvatuses käsitletavat läbivad teemad

1) Elukestev õpe ja karjääri kujundamine – taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvast õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema sobivaid haridus- ja tööalaseid valikuid;

2) keskkond ja jätkusuutlik areng – taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele;

3) kodanikualgatus ja ettevõtlikkus – taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele;

4) kultuuriline identiteet – taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumislaidi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust;

5) teabekeskond ja meediakasutus – taotletakse õpilase kujunemist teadlikuks ja analüüsivaks inimeseks, kes tajub ja teadvustab adekvaatselt ümbritsevat teabekeskonda, suudab meediamaaailma sisu ja allikaid kriitiliselt analüüsida ja kasutada, tunnustab autorlust, oskab luua kvaliteetset meediasisu, arvestades oma eesmärgi ja ühiskonnas omaksvõetud suhtlemise norme, ning toimib turvaliselt ja vastutab oma käitumise eest end ümbritsevas teabekeskonnas;

6) tehnoloogia ja innovatsioon – taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas;

7) tervis ja ohutus – taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele;

8) väärtused ja kõlblus – taotletakse õpilase kujunemist kõlbliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.

Leisi Kooli õppes ja kasvatuses käsitletavat läbivad teemad

Jrk. nr.	Läbivad teemad	Õppeaasta jooksul toimuvad ülekoolilised tegevused läbivate teemade käsitlemiseks
1.	Elukestev õpe ja karjääri planeerimine	Karjäärikoolitused, infonõustamine, individuaalne nõustamine, Tuleviku kompass, külaliste esinemised, loengud, õppekursioonid ettevõtetesse...
2.	Keskkond ja jätkusuutlik areng	Loodusprojektid, eksursioonid, matkad, taaskasutus, prügi sorteerimine...
3.	Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus	Koolilaadad, koolikontserdid, sündmused, võistlused...
4.	Kultuuriline identiteet	Emakeelepäev, näitemängude esitlused, rahvatantsu kontsert, sõbrapäev, teatrikülastused, külaliskontserdid

		koolis...
5.	Teabekeskond	Õpitoad õpilastele, viktoriinid, nutivõistlused...
6.	Tehnoloogia ja innovatsioon	Digivahendite kasutamine ainetunnis, digiõppekeskkondade tutvustamine, kasutamine, õppe-eksursioonid jne.
7.	Tervis ja ohutus	Sportivõistlused, õppused, esmaabikoolitused, ujumistunnid...
8.	Väärtused ja kõlblus	Tähtpäevad, jõuluadvendid ja peod, traditsioonilised üritused, kooli põhiväärtuste järgimine...

11. Õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatavad tegevused Leisi Koolis

Iga õppeaasta alguses kavandatakse ülekoolilised ja koolidevahelised projektid (üritused) kooli üldtööplaanis ja tegevuskavas.

Projekt on ühekordse, tähtajalise, piiratud ressurssidega ja kindlaks määratud tulemuse saavutamiseks tehtav töö.

Projekt algab töömeeskonna loomise ja tegevuskava koostamisega ning lõpeb tulemuste analüüsi ning järelduste tegemisega.

Ülekooliliste projektide kavandamisel järgitakse põhimõtet, et projekti tegevused toetaksid Leisi Kooli üldpädevuste arendamist ja valdkonnapädevuste kujunemist ning läbivate teemade käsitlemist läbi ainetevahelise lõimingu. Põhirõhk on õpilaste algatusvõime, loovuse ja koostööoskuse (õpilane-õpilane, õpilane-õpetaja, õpilane-õpetaja-lapsevanem) arendamisel.

Projektide kavandamisel peetakse silmas kooli eripära ning traditsioone.

Kavandamise põhimõtted:

- projektides osalemisel soovib kool keskenduda õpilastes väärtuspädevuste, sotsiaalsete pädevuste, õpipädevuste, suhtluspädevuste ja ettevõtlikkuspädevuste arendamisele.
- Leisi Kool kuulub Ettevõtlike Koolide võrgustikku.
- projektid, mis seotud Tervist Edendava Kooli arendamisega
- Liikuma Kutsuva Kooliga seotud projektid
- RMK ja KIK-ga seotud projektid
- keskkonnaalased projektid
- erinevad kultuuriprojektid, võistlused

Kooli suuremateks projektideks on:

- 1)õppekursioonid- ainealased, kooliastmete lõpuekskursioonid, loodusprojektid, klasside väljasõidud
- 2)teemanädalad,- päevad- tähtpäevade tähistamine jne.
- 3)sportivõistlused- Leisi jooks, jooks "Reipalt koolipinki", maakondlikud, klassidevahelised ja ringisisesed võistlused jne.
- 4)võistlused- joonistuvõistlused, parimad lugejad, nutiviktoriinid, ettevõtlusõppega seotud võistlused jne.
- 5)konverentsid- loovtööde ja uurimistööde kaitsmine jne.
- 5)traditsioonilised ülekoolilised üritused- tähtpäevad, kooli lõpetamised, kokkutulekud jne.

12. Loovtöö teema valiku, juhendamise, töö koostamise ja hindamise kord

Leisi Kooli õpilased teostavad 8. klassis läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö. Mõjuval põhjusel võib loovtöö esitleda ka muul ajal (7. või 9. klassis)

Lihtsustatud õppe õpilane teeb loovtöö juhul kui kooli õppenõukogu on otsustanud, et loovtöö tegemine on võimalik.

Loovtöö võib teha nii individuaalselt kui ka kollektiivselt.

Loovtöö teema märgitakse õpilase 9. klassi lõputunnistusele.

Igal õpilasel on võimalik tutvuda loovtöö koostamise juhendiga kooli veebilehel.

Loovtööks võib olla:

- 1) uurimus;
- 2) kunsti-, käsitöö või tehnoloogiaõpetuse projekt;
- 3) konkursi, etteaste, võistluse, konverentsi või muu ülekoolilise sündmuse või ürituse korraldamine;
- 4) pikaajalist ettevalmistust nõudvast piirkondlikust, üleriigilisest või rahvusvahelisest õpilasvõistlusest osavõtt;
- 5) foto või kunstinäitus, mis on eksponeeritud koolis;
- 6) õppematerjali (s.h. audiovisuaalse või elektroonilise) loomine;
- 7) video loomine;
- 8) omaloomingulise muusikateose loomine;
- 9) omaloomingulise tantsuprogrammi või etenduse loomine;
- 10) luulekava ja selle esitus;
- 11) väitluse läbiviimine;
- 12) teatrietenduse, filmi, näituse, võistluse või mõne muu sündmuse kohta kirjutamine kooli ajalehes;
- 13) maastikumängu ettevalmistamine ja läbiviimine;
- 14) mõni muu loominguline tegevus.

Loovtöö eesmärgiks on pakkuda õpilasele võimetekohast ning huvidest lähtuvat eneseteostuse võimalust ning toetada:

- 1) õpilase tervikliku maailmapildi ning loomingulise algatusvõime ja loova eneseväljendusoskuse kujunemist;
- 2) uute ideede tekkimist ja teostamist õppeainete lõimumise ja loovtöö protsessi kaudu;
- 3) üldpädevuste kujunemist;
- 4) õpilast tema võimete paremal tundaõppimisel, mis aitaks teha valikuid

järgnevateks õpinguteks.

Klassijuhataja ja aineõpetajad tutvustavad oma ainetunnis loovtöö koostamise, teostamise ja esitlemise põhimõtteid ja julgustavad õpilasi teemade valikul. 8. klassi ettevõtlusõppe tunnis toimub töö erinevate etappide planeerimine, teostamine, vormistamine.

Loovtöö teemad pakub välja kool koostöös õpilasega, täpsema valiku teeb õpilane.

Õpilane valib loovtöö teema erinevate õppeainete ning loovtöö liikide vahel.

Loovtöid tutvustatakse kevadel loovtööde esitlemise päeval.

Loovtöö loetakse sooritatuks kui õpilane on loovtöö esitlenud kirjaliku tööna ja kaitsnud oma tööd ettekandena.

13. Liikluskasvatuse ja turvalisuse käsitlemine põhikoolis

Liikluskasvatuse ja turvalisuse käsitlemise eesmärk on kujundada õpilaste liiklusoskusi, turvalise käitumise teadmisi ja harjumusi kogu eluks. Õppe läbiviimiseks Leisi Koolis saab selleks kasutada ainetunde, klassi- või kooliväliseid üritusi.

Laste liiklusõpetus peab olema eesmärgistatud, kus õpetaja edastab õpilastele liiklusteadmisi, mille tulemusel õpilane omandab ohutuks liiklemiseks vajalikud teadmised, oskused ja harjumused.

Liikluskasvatuse eesmärgid Leisi Koolis on kujundada õpilastes üksteisega arvestavaid liiklejaid, kellel on:

- 1) ohutu liiklemise harjumused ja kes tajuvad liikluskeskkonda ning hoiuvad käitumast teisi liiklejaid ohustavalt ja liiklust takistavalt;
- 2) teadmised ja oskused, mis toetavad nende endi ja teiste liiklejate toimetulekut

ja ohutust mitmesugustes liiklusolukordades nii jalakäija, sõitja kui ka juhina;

3) kes saavad koolist jalgratta load.

Liiklemise õpetamise metoodilised alused:

- 1) aktiivne õpetus- rühmatöö, situatsioonülesannete lahendamine, arutelud, vestlused, väitlus;
- 2) käsitletakse reaalseid liiklusolukordi;
- 3) harjutatakse erinevates liiklusolukordades käitumist;
- 4) analüüsitakse liiklusõnnetuste põhjusi.

I kooliastmel on eesmärgiks:

- 1) ohutuse väärtustamine ning tähelepanu pööramine ohutusele igapäevases õppe- ja kasvatustegevuses;
- 2) oskus mõista ja väärtustada iseenda ohutust ning ohutut käitumist; ohuolukordade tekkepõhjuste selgitamine, ohu ennetamine, ohutust tagavate turvavahendite kasutamine, abi kutsumine.

I kooliastme lõpuks õpilane:

- väärtustab ohutust ja iseenda turvalisust;
- teab hädaabi numbrit (112), oskab ohust teatada;
- oskab ohutult evakueeruda koolihoonest;
- teab tuletõrje päästevahendite asukohti koolis;
- teab lõhkekehadega kaasnevaid ohte, oskab lõhkekeha leiu korral kutsuda abi;
- oskab käituda pommiähvarduse korral koolis või mõnes muus ühiskondlikus asutuses;
- oskab kirjeldada ohtusid oma kooliteel, põhjendada ning selgitada ohtude vältimist kooliteel;
- oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturikiiver, põlve ning küünarnuki kaitsed, vajadusel ujumisrõngast, päästevesti;
- oskab käituda ühissõidukeis, siseneda, väljuda ning ohutult sõiduteed ületada;
- oskab valida jalgrattaga, rulaga, rulluiskeudega sõitmiseks ohutut kohta;
- oskab ohutult liikuda/liigelda märjal, libedal, lumisel teel;
- oskab valida tee, sh raudtee ületamiseks kõige ohutumat kohta; peatuda, kuulata, vaadata ning ohutuses veendununa sõidutee ületada;
- oskab määrata sõidukite liikumise suunda ning hinnata liikumise kiirust; oskab eristada valet/ohtlikku liikluskäitumist õigest/ohutust käitumisest.

II kooliastmel eesmärgiks:

- 1) õpetada mõistma ja väärtustama ohutust, iseenda turvalisust ning ohutut käitumist;
- 2) ohutusvaldkonna teadmiste, oskuste ja vilumuste lõimimine.

II kooliastme lõpuks õpilane:

- väärtustab ohutust ja iseenda turvalisust;
- oskab ohust kiiresti ja korrektselt teatada;
- oskab ohutult evakueeruda koolist;
- teab tuletõrje päästevahendite asukohti koolis ja oskab neid kasutada;
- oskab (vajadusel) kasutada tulekustutustekki;
- teab lõhkekehadega kaasnevaid ohte, oskab lõhkekeha leiu korral kutsuda abi;
- oskab käituda/tegutseda pommiähvarduse korral koolis või mõnes muus ühiskondlikus asutuses;
- oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturi-, mopeedijuhhi kiiver, põlve ning küünarnuki kaitsed;
- oskab käituda ühissõidukeis, siseneda, väljuda ning sõiduteed ületada;
- oskab hinnata sõidukite liikumissuunda, -kiirust ja kaugust;
- oskab valida tee sh raudtee ületamiseks kõige ohutumat kohta;
- oskab hinnata sõiduki liikumiskiirust ja määrata vahemaid;

- tunneb/teab/mõistab liicluseeskirja nõudeid jalakäijale, juhile (jalgratturile);
- oskab leida informatsiooni ja lisamaterjali ohutuslaste teemakäsitluste kohta;
- oskab kaardistada ohtlikud kohad kooliteel, kirjeldab ohtu ja kuidas ohtu vältida.

III kooliastmel on eesmärgiks:

- 1) õpetada mõistma ja väärtustama ohutust, iseenda turvalisust ning ohutut käitumist;
- 2) ohutust tagavatest seadustest tulenevate käitumisharjumuste kujundamine, (teadmiste rakendamine oskuste, vilumusteni) praktilised ohutuslased õppused.

III kooliastme lõpuks õpilane:

- väärtustab ohutust, arvestab kaasliiklejatega ning on seaduskuulekas;
- oskab ohust teatada ja hinnata ohuolukorda;
- oskab ohutult evakueeruda koolist ja osutada evakueerumisel abi endast noorematele;
- teab tuletõrje päästevahendite asukohti koolis ja oskab neid kasutada;
- oskab kustutada väikeseid tulekoldeid, (sh lõke, süttinud rasv pannil jne);
- teab lõhkekehadega kaasnevaid ohte, oskab lõhkekeha leiu korral kutsuda abi;
- oskab ohtlike ainetega kokkupuutumisel end kaitsta nende tervist kahjustava toime eest;
- oskab käituda pommiähvarduse korral koolis või mõnes muus ühiskondlikus asutuses;
- oskab vaatluse teel hinnata helkuri peegelduvuse omadusi;
- oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturi- ja mootorratturi kiiver, põlve ning küünarnuki kaitsed;
- teab ja tunneb nõudeid jalgratturile ja mopeedijuhile ning oskab vastavalt nõuetele käituda;
- oskab kaardil tähistada ohtlikud kohad kooliteel ja valida ohutuma teekonna sihtpunkti jõudmiseks;
- kirjeldab ohutu teekonna valiku põhimõtteid;
- mõistab liicluseeskirja nõudeid jalakäijale, juhile (jalgratturile, mopeedijuhile);
- on teadlik ohutuslastest kampaaniatest ning annab hinnangu ajas muutuvate hoiakute kujunemise kohta;
- oskab leida informatsiooni ja võrrelda Eesti (liiklus)ohutuslast olukorda teiste riikidega.

14. Õpilase juhendamise, õpilase ja vanema teavitamise ning nõustamise põhimõtted ja korraldus.

Klassi- või aineõpetajad jälgivad õpilase arengut ja toimetulekut koolis ning vajaduse korral kohandavad õpet vastavalt õpilase vajadustele. Õpilase võimete ja annete kõrgeimale võimalikule tasemele arendamiseks selgitatakse meeskonnatöona (lapsevanem, tugispetsialistid, aineõpetaja või klassijuhataja) välja õpilase individuaalsed õpivajadused, valitakse sobivad õppemeetodid ning korraldatakse diferentseeritud õpet.

Kooli tagab õpilasele, kellel tekib ajutine mahajäämus eeldatavate õpitulemuste saavutamisel, täiendava pedagoogilise juhendamise konsultatsioonitundide raames.

Lihtsustatud õppe õpilasele koostatakse individuaalse jälgimise kaart. Individuaalse õppekava koostamisel lähtutakse õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardil olevast teabest.

Vajaduse korral nõustatakse õpilast ja õpilase vanemat õpilase arengu toetamises ning kodus õppimises.

Kool korraldab õpilaste ja vanemate teavitamist edasiõppimisvõimalustest ning tagab õpilastele karjääriteenuste kättesaadavuse ning korraldab koostöös Saaremaa Töötukassa ja erinevate järgmise taseme koolidega karjääriteenuse kättesaadavuse ning süsteemse korralduse.

Klassijuhatajad peavad õpilastega arenguveestlusi vastavalt koolis vastu võetud arenguveestluste läbiviimise korrale.

Vähemalt kord õppeaastas korraldatakse lastevanemate üldkoosolek.

Õpilasele ning vanematele tagatakse teabe kättesaadavus erinevate infoallikate kaudu õppe ja kasvatuse korralduse kohta ning juhendamine ja nõustamine õppetööd käsitlevates küsimustes. Peamised õppeteemad, vajalikud õppevahendid, hindamise korraldus, õpiabi saamise võimalused edastatakse õpilasele klassijuhatajate ja aineõpetajate kaudu.

Kui koolis õpib eesti keelest erineva emakeelega õpilane, võib kool õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema nõusolekul eesti keele õpet korraldada “Eesti keel teise keelena” ainekava alusel.

Liikumis- ja kõnepuudega õpilasele võib kool individuaalse õppekavaga sätestada nominaalseks õppeajaks 10 aastat, kuulmispuudega õpilasele 11 õppeaastat.

Kõne- ja kuulmispuudega õpilase puhul võib loobuda B- võõrkeele õppes.

Nägemispuudega õpilasele võib kooli õppekava või individuaalse õppekavaga sätestada nominaalseks õppeajaks põhikoolis 10 õppeaastat ning suurendada tehnoloogia valdkonna õppemahtu.

Kool võib õpilase individuaalse arengu toetamiseks arvestada kokkuleppel õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanemaga tema varasemat õpi- ja töökogemust ning teha muudatusi või kohandusi õppesisus, õppe korralduses ja õppekeskkonnas, kui sellega ei kaasne õppeaja muutumist võrreldes nominaalse õppeajaga ega riiklikes õppekavades sätestatud õpitulemuste vähendamist või asendamist. Kokkulepe vormistatakse kooli ja õpilase vahel õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardil.

15. Hariduslike erivajadustega õpilased ja nende õppekorralduse põhimõtted

Hariduslike erivajadustega on õpilane, kelle eriline andekus, õpiraskused, terviserike, puue, käitumis- või tundeeluhäired, pikemaajaline õppes eemal viibimine või õppekeele ebapiisav valdamine toob kaasa vajaduse teha muudatusi või kohandusi õppe sisus, õppeprotsessis, õpikeskkonnas või taotletavates õpitulemustes. Kõikide muudatuste tegemisse kaasatakse õpilase vanem. Kui koolis ettenähtud õppeprotsessi muudatused ja kohandused ei võimalda riiklikus õppekavas sätestatud õpitulemusi saavutada on lubatud üksnes nõustamiskomisjoni soovitusel.

Hariduslike erivajadustega õpilaste märkamine, sekkumise väljatöötamine ja neile õpiabisüsteemide rakendamine on osa hariduse kvaliteedi tagamisest eesmärgiga suunata iga õpilase arengut.

Õpilase probleemile õigeaegse lahenduse leidmine on esmane kooli ülesanne. Pideva ebaedu tulemusel kaotavad õpilased õpihuvi, tekivad koolistress, konfliktid, koolikohustuse mittetäitmine ja õpingute katkestamine.

Direktor määrab haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerimise meeskonna, kelle ülesandeks on haridusliku erivajadusega õpilase õppe ja arengu toetamiseks vajaliku koostöö korraldamine sotsiaaltöötaja, tugispetsialistide ja õpetajate vahel.

Töö hariduslike erivajadustega õpilastega toimub etapiliselt:

- märkamine- aineõpetaja, klassijuhataja, HEV meeskond;
- sekkumine- lapsevanem, spetsialistid, HEV meeskond, individuaalse arengu jälgimise kaardi täitmine;
- õpiabi- rakendatavad tugimeetmed.

Kui õpilase hariduslik erivajadus tuleneb tema andekusest, tagatakse talle individuaalse õppekava rakendamine ning vajaduse korral täiendav juhendamine aineõpetajate poolt või teiste vastava valdkonna spetsialistide poolt haridusprogrammide või teiste haridusasutuste kaudu.

Hariduslike erivajadustega õpilastele, kelledele on enne kooli tulemist juba määratud erivajadusi arvestav õppekava, rakendab kool kohe vastavaid õpiabi ja tugisüsteemide võimalusi.

Õpilastele, kellel tekivad mõningates õppeainetes õpiraskused, rakenduvad esialgu süsteemid aineõpetaja-õpilane-klassijuhataja. Eelkõige toimub õpiabi õppeveerandi sees (järelaitamine, hindamise erisused). Õppeveerandi lõpus koostatakse vajadusel nende õpilaste jaoks vastavates ainetes individuaalsed õppekavad, mis võimaldavad aineõpetajal antud õpilase suhtes rakendada diferentseeritud õpet. Õppeaasta lõpus rakendatakse täiendavat õppetööd, individuaalset õppekava, nõustamiskomisjoni suunamist (põhineb õpilase vaatluse kaardi analüüsil ning spetsialistide koostöös tehtud ettepanekutel).

Meetmete rakendamise perioodi lõpul hindab HEV meeskond koostöös õpetajate ja tugispetsialistidega meetme tulemuslikkust ning teeb ettepanekud vanemale ja vajaduse korral kooli direktorile edasisteks tegevusteks: meetme rakendamise lõpetamine; meetme rakendamise jätkamine samal või tõhustatud viisil; meetme vahetamine või muu meetme lisamine; täiendavate uuringute teostamine, eriarsti, erispetsialisti või nõustamiskomisjoni poole pöördumise soovitamine.

Haridusliku erivajaduse tuvastamiseks läbiviidud pedagoogilis-psühholoogilise hindamise tulemused, õpetajate täiendavad tähelepanekud ja soovitused õpilase tugevate ja arendamist vajavate külgede kohta, kooli tugispetsialistide soovitused, testimiste ja uuringute tulemused ning nõustamiskomisjoni soovitused õppe korraldamiseks ja sellest tulenevalt õpilasele rakendatud meetmed dokumenteeritakse haridusliku erivajadusega õpilase arengu ja toimetuleku jälgimiseks koostatud individuaalse arengu jälgimise kaardil.

Klassijuhataja töö

Klassijuhataja jälgib õpilaste õppeedukust ja käitumist ning õpi- või käitumisraskuste ilmnemisel teavitab HEV meeskonna liikmeid ning teeb ettepanekuid „Õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardi avamiseks“ ning on otseseks infoedastajaks kooli ja kodu vahel.

Aineõpetaja konsultatsioonides osalemine (Alus: Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus §37 lg1)

Aineõpetaja tagab õpilasele, kellel tekib ajutine mahajäämus eeldatavate õpitulemuste saavutamisel, täiendava pedagoogilise juhendamise väljaspool õppetunde ja kasutab diferentseeritud õppe võimalusi. Aineõpetajate konsultatsioonide ajad avalikustatakse kooli veebilehel ning aineõpetaja teavitab vastavaid õpilasi konsultatsioonide vajalikkusest.

Puuduliku veerandihinde korral kohustuslikus ainekonsultatsioonis osalemine

Kohustuslik konsultatsioon on mõeldud süveneva mahajäämuse vältimiseks. Kohustuslikust aineõpetaja konsultatsioonist osavõtmiseks saab õpilane konsultatsioonide graafiku toimivate aegade ja läbitavate teemadega.

Õpitulemusvestlused klassijuhataja ja/või aineõpetajaga

Aineõpetajad koostöös klassijuhatajaga ja vajadusel HEV meeskonna liikmetega jälgivad õpilaste õppetöötulemusi ja vestlevad õpilasega individuaalselt, et anda teavet tema õpitulemustest, vajakajäämistest ning õpitulemuste parandamise võimalustest. Võimalusel sõlmitakse õpilasega kirjalik kokkulepe tema vastutuse suurendamiseks õpitulemuste parandamisel.

Käitumisest tingitud õpiraskuste korral viiakse läbi sarnaseid ümarlauavestlusi, vajadusel koostatakse klassijuhatajaga koostöös käitumise tugikava.

Arenguestluste läbiviimine (Alus: Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus §37 lg 3) Õpilase arengu toetamiseks korraldatakse temaga koolis vähemalt üks kord õppeaasta jooksul arenguestlus, mille põhjal lepitakse kokku edasises õppes ja arengu eesmärkides.

Pikapäevarühma töö (Alus: Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus §38) Pikapäevarühm võimaldab õpilasele tuge ja järelevalvet õppetööst vaba aja sisustamisel ning koduste õpiülesannete täitmisel, pedagoogilist juhendamist ja suunamist huvitegevuses ning huvide

arendamisel. Tugimeetmena rakendatakse pikapäevarühma kokkuleppel lapsevanemaga. Pikapäevarühma töökorralduse ja päevakava kehtestab kooli direktor.

Eripedagoogiline (logopeediline abi), sotsiaalpedagoogiline ja psühholoogiline abi (Alus: Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus §37 lg 2)

Eripedagoog:

- nõustab hariduslike erivajadustega õpilasi, nende vanemaid ja aineõpetajaid;
- osaleb õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardi täitmisel ning individuaalsete õppekavade koostamisel ja hindamisaluste väljatöötamisel;
- otsustab koos aineõpetajate ning teiste tugispetsialistidega kõne- ja kirjutamispuudega õpilaste kirjalike tööde diferentseeritud hindamise vajaduse üle;
- teeb koostööd tulevase 1. klassi õpetajaga hariduslike erivajadustega õpilaste väljaselgitamisel.

Sotsiaalpedagoog:

- tegeleb õpilastega, et leevendada ja ennetada sotsiaalse tõrjutuse ilminguid ning korraldada preventiivset tööd;
- koostöös õpilase, õpetajate ja lapsevanematega selgitab välja esile kerkinud sotsiaalsed ja koolikohustuse täitmist takistavad probleemid, analüüsib hariduse omandamist ja eakohast tegutsemisvõimet takistavaid tegureid ning koordineerib ennetus- ja lahendustegevusi;
- vajadusel õpetab ja mudeldab õpilasele erinevaid toimetulekustrateegiaid, sh sotsiaalsete oskuste ja eneseregulatsiooni arengut toetavaid tegevusi, vajadusel koostab käitumise tugikava toetamiseks õpilase käitumis- ja suhtlemisoskusi, tunnetusprotsesse, sotsiaalset pädevust ning füüsilist, vaimset ja emotsionaalset tervist;
- analüüsib ja dokumenteerib töötulemusi vastavalt õigusaktides sätestatule ja haridusasutuse töökorrale.

Psühholoog:

- nõustab õpilast isikliku elu, õppetöö ja vaimse tervisega seotud probleemidega toimetulekul, tunnetusprotsesside, vaimsete võimete, käitumis- ja suhtlemisoskuste arendamisel ning õpi- ja karjäärivalikute tegemisel;
- vajadusel nõustab lapsevanemaid õpilase arengut, õppimist ja käitumist puudutavatel teemadel ning õpetajaid ja teisi koolitöötajaid õpilase vajadusi arvestava arengu- ja õpikeskkonna kujundamise küsimustes. Annab soovitusi sobivate sekkumiste osas, hindab sekkumiste mõju, vajadusel kavandab muutusi;
- viib nõustamisi ja sekkumisi läbi individuaalselt või grupis.

Logopeed:

- arendab, taastab või kompenseerib õpilase kommunikatsioonivõimet;
- arendab suulise ja kirjaliku kõne loome- ja mõistmisoskust ning oskust kasutada keelelisi vahendeid;
- kujundab õpilase oraalmotoorseid oskusi ja täpsustab hääldust;
- kujundab hääle omadusi ja kasutusoskust;
- õpetab kõnetehnikaid kõne sujuvuse parandamiseks;
- võtab vajadusel kasutusele kõnet toetava või asendava suhtlusvahendi.

Õpiabirühma suunamine. Õpiabirühma võetakse vastu ajutiste ainealaste õpiraskustega ja väljakujunemata õpioskustega ning logopeediliste probleemidega põhikooli õpilane, kes vaatamata klassi- ja aineõpetajate abile ja nõustamisele ei suuda täita põhikooli riikliku õppekava nõudeid või, kes vajab õpioskuste ja harjumuste kujundamiseks toetavat õppekorraldust. Õpilane võetakse õpiabirühma vastu aineõpetaja koostatud IÕK alusel, HEV meeskonna ettepanekul ja kooli direktori otsusel ning lapsevanema nõusolekul.

Võimalusel abiõpetaja või tugisiku abi rakendamine

Abiõpetaja või tugiisiku vajalikkust märkab aineõpetaja ja/ või HEV meeskonna liikmed ning teavitavad sellest kooli juhtkonda. Abiõpetaja või tugiisiku teenuse rakendamiseks loob võimalused kooli pidaja ning selle korraldab direktor.

Võimalusel ja vajadusel maakondliku ÕNK tugiteenuste kasutamine.

Kui koolis rakendatavad tugimeetmed ei anna HEV õpilase puhul eeldatud õpitulemusi või lapsevanem ei nõustu koolis pakutavate tugiteenuste võimalustega, soovitatakse lapsevanemal pöörduda piirkondlikku ÕNK-sse täiendava nõustamise ja soovituste saamiseks.

Nõustamiskomisjoni ettepanekul põhinevate meetmete rakendamine. (Alus: Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus § 49)

- Kui erinevad koolis rakendatavad tugimeetmed ei anna HEV õpilase puhul eeldatud õpitulemusi ja õpilane ei arene võimete kohaselt, mida tõendavad ka eelnevad meditsiinilis-psühholoogilised uuringud, suunab kool õpilase maakondlikku nõustamiskomisjoni.
- Komisjoni suunamist ja vastava dokumentatsiooni täitmist korraldab HEV meeskond tuginedes aineõpetajate, klassijuhataja ja spetsialistide ettepanekutele. Õpilase nõustamiskomisjoni suunamiseks annab lapsevanem nõusoleku.
- Nõustamiskomisjoni soovitusel ja vanema nõusolekul rakendab kool õpilasele lihtsustatud, toimetuleku, hooldusõpet või, õppe korraldamist põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava järgi, terviseseisundist tulenevat koduõpet või ühele õpilasele keskendatud õpet, põhikooli riiklikus õppekavas ettenähtud õpitulemuste asendamist või vähendamist või kohustusliku õppeaine õppimisest vabastamist.

HEV õpilaste õppimist ja arengut toetav meeskond

Töörühma kuuluvad: sotsiaalpedagoog, eripedagoog, õpiabiõpetajad, õppejuhid, dokumendihaldur, direktor. Vajadusel ja võimalusel kaasatakse: klassijuhataja, aineõpetaja, pikapäevarühma õpetaja, ringijuhendajad, lapsevanem, Harno spetsialistid, lastekaitse spetsialist, tugiisik, abiõpetaja.

Meeskonna ülesanded:

- koostöös töörühma liikmetega märgata ja selgitada välja õpilased, kellel esinevad raskused riikliku õppekava poolt sätestatud õpitulemuste saavutamisel;
- teavitada lapsevanemat tekkinud probleemidest, viia läbi ümarlauavestlusi osapoolte kaasamisega ja sõlmida kokkuleppeid edaspidiseks õpilase toetamiseks;
- koostöös töörühma liikmetega määrata õpilasele lähtuvalt tema hariduslikust erivajadusest sobiv tugimeede;
- teha kokkuvõtteid ja anda ülevaade õpilase arengust ning tugimeetme sobilikkusest.

Töökorraldus:

- töörühm kutsutakse kokku vastavalt vajadusele. Ettepaneku töörühma kokkukutsumiseks teeb direktor;
- töörühma koosseis võib vastavalt vajadusele muutuda;
- õpilase kohta kogutud infot kasutatakse vastavalt isikuandmete kaitse seadusele ning säilitatakse juhtkonna poolt kehtestatud nõuetele.

Koduõpe

Koduõpe on õppetöö väljaspool kooli ruume tulenevalt õpilase tervislikust seisundist või õppetöö läbiviimise korraldamine lapsevanema (eeskostja, hooldaja) poolt. Rakendamise aluseks on nõustamiskomisjoni soovitus või lapsevanema (eestkostja) taotlus õppenõukogu otsusel. Taotlus tuleb esitada 20. augustiks või 20. detsembriks ning õppetöö aluseks on individuaalne õppekava, mille koostab koduõpet läbiviiv, organiseeriv isik koostöös kooliga.

Tugispetsialistide teenuse kasutamine

Koostöö erialaspetsialistiga

- koostöö spetsialistiga toimub lapsevanema vahendusel. Spetsialistidele suunamise soovitus teeb lapsevanemale teatavaks klassijuhataja või HEV meeskonna esindaja;

- lapsevanema taotlusel väljastatakse lapsevanemale kokkuvõtte õpilase õppimisest ja toimetulekust koolis. Kokkuvõtte koostamisel osalevad HEV õppe meeskond, klassijuhataja ja tugisüsteemi spetsialistid, vajadusel kaasatakse aineõpetajaid;
- saadud otsusest teavitab lapsevanem klassijuhatajat või HEV õppe meeskonda;
- lepitakse kokku koolile tagasiside andmine ja vajadusel vestlusring, õpiabi ümarlaud.

Nõustamiskomisjoni otsusel kooli poolt vajadusel ja võimalusel rakendatavad tugiteenused

- koolikohustuse täitmise edasilükkamine;
- õpiraskustega õpilaste klass;
- põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava järgi õpe;
- tundeelu- ja käitumishäiretega laste klass;
- kasvatusraskustega laste klass;
- ühele õpilasele keskendatud õpe;
- koduõpe tervislikel põhjustel;
- individuaalne õppekava;
- spetsiifiliste erivajadustega õpilaste väikeklass.

Töö andekate õpilastega

- Õpilase andekust käsitletakse haridusliku erivajadusena, kui õpilane oma kõrgete võimete tõttu omab eeldusi saavutada väljapaistvaid tulemusi ning on näidanud kas eraldi või kombineeritult eelkõige järgmisi kõrgeid võimeid: üldine intellektuaalne võimekus, akadeemiline võimekus, loominguline mõtlemine, liidrivõimed, võimed kujutavas või esituskunstis, psühhomotoorne võimekus.
- Andekate õpilaste väljaselgitamisel lähtutakse litsentsitud spetsialistide poolt läbiviidud standardiseeritud testide tulemustest, väga heade tulemuste saavutamisest üleriigilistel või rahvusvahelistel aineolümpiaadidel, konkurssidel või võistlustel ning valdkonna ekspertide hinnangutest.

Andekate õpilaste toetamiseks kasutatakse Leisi Koolis järgmisi võimalusi:

- suunamine õpilase andeid toetavasse huviringi, huvi- või teaduskooli;
- diferentseeritud töö ainetunnis;
- lisaõpe konsultatsioonide ajal;
- ettevalmistamine osalemiseks ainekonkurssidel, olümpiaadidel jm võistlustel;
- loovtööde koostamine;
- vajaduse korral individuaalse õppekava rakendamine.

HEV õpilasele rakendatud tugimeetmete tõhususe analüüs

HEV õpilasele rakendatud tugimeetmete tulemuslikkuse hindamiseks kirjeldavad kõik meetme rakendamisel osalenud õpetajad ja tugispetsialistid vastavalt vajadusele, kuid mitte vähem kui kord õppeaastas õpilase individuaalse arengu kaardil õpilase arengut, toimetulekut ja soovitusi. Ühisel õpilasabi ümarlaua koosolekul hindab HEV meeskond, õpetajad ja tugispetsialistid meetmete tõhusust või järgnevate meetmete rakendamist.

- Ümarlaua töö tulemusena täpsustatakse õpilasele vajalik tugisüsteem.
- Kokkuvõtte fikseeritakse õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardil ning arenguvestlusel teavitatakse kokkuvõtte sisust ka lapsevanemat.
- HEV meeskond toetab ja juhendab õpetajaid hariduslike erivajadustega õpilaste väljaselgitamisel ning teeb õpetajatele, vanemale ja direktorile ettepanekuid edaspidiseks pedagoogiliseks tööks, koolis pakutavate õpilase arengut toetavate meetmete rakendamiseks või täiendavate uuringute läbiviimiseks.
- Õpilase hariduslike erivajaduste väljaselgitamiseks viiakse koolis läbi pedagoogilist hindamist, õpilase käitumise korduvat ja täpsemat vaatlust. Õpilase kohta käiv teave koondatakse õpilase individuaalse arengu kaardile. Vajadusel soovitatakse

lapsevanemale õpilase psühholoogilist, eripedagoogilist hindamist ja meditsiinilisi uuringuid väljaspool kooli.

- Haridusliku erivajaduse tuvastamiseks läbiviidud pedagoogilis-psühholoogilise hindamise tulemused, õpetajate täiendavad tähelepanekud ja soovitusel õpilase tugevate ja arendamist vajavate külgede kohta, kooli tugispetsialistide soovitusel, testimiste ja uuringute tulemused ning nõustamiskomisjoni soovitusel õppe korraldamiseks ja sellest tulenevalt õpilasele rakendatud meetmed dokumenteeritakse haridusliku erivajadusega õpilase arengu ja toimetuleku jälgimiseks koostatud individuaalse arengu jälgimise kaardil.

16. Individuaalse õppekava koostamine

Individuaalsele õppekavale üleviimine vormistatakse direktori käskkirjaga.

- IÕK on koostatud õpilasele, kes õpib toetatud ja kohandatud tingimustel;
- IÕK on aineõpetaja poolt koostatud koostöös kooli spetsialistidega;
- IÕK võib kool teha õpilast õpetades muudatusi või kohandusi õppeajas, õppesisus, õppeprotsessis ja õppekeskkonnas;
- IÕK koostatakse õpilasele, kelle õppekava erineb klassile koostatud õppekavast;
- IÕK koostatakse õpilasele, kelle klassi läbimise aega või nominaalset õppeaega muudetakse;
- Kellele kooliväline nõustamismeeskond on andnud õpilase arengu toetamiseks soovitusel vähendada või asendada riiklikes õppekavades sätestatud õpitulemusi või vabastada õpilane kohustusliku õppeaine õppimisest.

Kooli otsusel määratud individuaalse õppekava eesmärk:

- 1) aidata omandada nõutavad teadmised ja oskused, aidata õpilast tekkinud mahajäämusest kaasõpilastele järgi jõuda;
- 2) aidata kaasa koolikohustuse täitmisele;
- 3) võimaldada paindlikku õppekorraldust õpilastele, kes mingitel põhjustel ei saa osaleda õppetöös antud klassile koostatud päevakava alusel.

Individuaalne õppekava nõustamiskomisjoni otsusel:

- 1) võimalus asendada või vähendada õpitulemusi
- 2) võimalus asendada kohustuslikke aineid või neist vabastada
- 3) võimalus teha erisusi õppesisus, õppekorralduses, hindamises

17. Hindamise korraldus Leisi Koolis

17.1. Õpilase hindamine

Hindamine on süstemaatiline teabe kogumine õpilase arengu kohta, selle teabe analüüsimine ja tagasiside andmine. Hindamine on aluseks õppe edasisele kavandamisele. Hindamisel kasutatakse mitmesuguseid meetodeid, hindamisvahendeid ja –viise. Hindamine on õpetamise ja õppimise lahutamatu osa.

Hindamise eesmärk Leisi Koolis on:

- 1) toetada õpilase arengut;
- 2) anda tagasisidet õpilase õppe edukuse kohta;
- 3) innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima;
- 4) suunata õpilase enesehinnangu kujunemist, suunata ja toetada õpilast edasise haridustee valikul;
- 5) suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel;
- 6) anda alus õpilase järgmise klassi üleviimiseks ning kooli lõpetamise otsuse tegemiseks.

17.2. Hindamisest teavitamine

- Õpilasel on õigus saada teavet hindamise korralduse ning saadud hinnete ja hinnangute kohta. Õpilasel on õigus teada, milline hinne või hinnang on aluseks kokkuvõtvale hindale ja hinnangule.
- Õpitulemuste hindamise põhimõtteid ja korda tutvustavad klassijuhataja õpilastele õppeaasta algul.
- Õpilane saab aineõpetajalt trimestri alguses teada, mida ja millal hinnatakse, milliseid hindamismõtteid kasutatakse ja millised on hindamiskriteeriumid

17.3. Teadmiste ja oskuste hindamine

- Õpilase teadmisi ja oskusi võrreldakse õpilase õppe aluseks olevas ainekavas toodud oodatavate õpitulemustega ja tema õppele püstitatud eesmärkidega.
- Ainealaseid teadmisi ja oskusi võib hinnata nii õppe käigus kui ka õppeteema lõppedes.
- Ainealaste teadmiste ja oskuste hindamise tulemusi väljendatakse vastavalt viieballilisele hindamissüsteemile või kirjalike sõnaliste hinnangutega.
- Õpilaste teadmisi ja oskusi hindab vastava õppeaine õpetaja õpilase suuliste vastuste (esituste), kirjalike ja praktiliste tööde ja praktiliste tegevuste alusel, arvestades õpilase teadmiste ja oskuste vastavust õppekavas esitatud nõuetele.
- Õppetrimetri algul teeb vastava õppeaine õpetaja õpilastele teatavaks õppeainendutavad teadmised ja oskused, nende hindamise aja ja vormi.
- Õppetrimetri õpitulemuste omandamist kontrollivate kirjalike tööde (kontrolltööde) aeg kavandatakse kooskõlastatult teiste õppeainete õpetajatega. Kontrolltööd kajastuvad E-koolis olevas kontrolltööde plaanis. Kontrolltöö on ulatuslik materjal, mis hõlmab mitme tunni, peatüki või aineosa kontrolli.
- Tunnikontrolle võib teha igas tunnis. Tunnikontroll kontrollib paari eelneva tunni teadmisi.

17.4. Kujundav hindamine

- Kujundava hindamisena mõistetakse õppe kestel toimuvat hindamist, mille käigus analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse tagasisidet õpilase seniste tulemuste ning vajakajäämist kohta, innustatakse ja suunatakse õpilast edasisele õppimisele ning kavandatakse edasise õppimise eesmärgid ja teed. Kujundav hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega. Tagasiside kirjeldab võimalikult täpselt õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämisi ning sisaldab ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpilase arengut.
- Õppetunni vältel saab õpilane enamasti suulist või kirjalikku sõnalist tagasisidet õppeainet ja ainevaldkonda puudutavate teadmiste ja oskuste (sealhulgas üldpädevuste, kooliastme lõpuks taotletavate teadmiste, oskuste ja hoiakute ja läbivate teemade) kohta. Kogu õppepäeva vältel annavad pedagoogid õpilasele tagasisidet, et toetada õpilase käitumise, hoiakute ja väärtushinnangute kujunemist. Kool reageerib juhtumitele, mis on vastuolus üldtunnustatud väärtuste ning heade tavadega.
- Õpilane kaasatakse enese ja kaaslaste hindamisse, et arendada tema oskust eesmäärke seada ning oma õppimist ja käitumist eesmärkide alusel analüüsida ning tõsta õpimotivatsiooni.
- Arenguveestlusel analüüsitakse õpilase arengut ja toimetulekut tulenevalt õpilase individuaalsest eripärast ja õpilase, vanema või kooli poolt oluliseks peetavast (näiteks käitumine ja emotsionaalne seisund, hoiakud ja väärtushinnangud, motivatsioon, huvid, teadmised ja oskused). Arenguveestlus võimaldab anda tagasisidet õppekava üldpädevuste, kooliastme õppe- ja kasvatuseesmärkide, läbivate teemade eesmärkide,

ainevaldkondlike eesmärkide ja ainealaste õpitulemuste kohta. Arenguveestlusel seatakse uued eesmärgid õppimisele ja õpetamisele. Arenguveestluse oluline osa on õpilase enesehindamine.

- Kujundava hindamise ühe vahendina võib kasutada õpimappi. Õpimapp õppimise päevikuna sisaldab nii õppetöid kui ka tööde analüüsi ja tagasisidet. Õpimappe võib koostada aine- ja valdkonnapõhiselt, läbivate teemade või üldpädevuste kohta.

17.5. Kokkuvõttev hindamine

Kokkuvõttev hindamine põhikoolis on hinnete koondamine trimestrihinneteks ning nende koondamine aastahinneteks. Õpilast ja piiratud teovõimega õpilase puhul teavitatakse ka vanemat kokkuvõtivatest hinnetest.

Õppeaineid, mida õpitakse 1 tund nädalas, võib kokkuvõtvalt hinnata 1 kord aastas.

1. klassis võib kasutada esimesel trimestril kokkuvõtva hindena kirjeldavat kokkuvõtet või hinnangut.

Kui õppeperioodi keskel on õppeaine trimestrihinne või -hinnang jäänud panemata ja õpilane ei ole kasutanud võimalust järele vastata, hinnatakse aastahinde või -hinnangu väljapanekul vastaval perioodil omandatud teadmised ja oskused vastavaks hindele „nõrk” või antakse tulemustele samaväärne sõnaline hinnang.

Õpilasel, kelle trimestrihinne on „puudulik” või kellele on antud samaväärne sõnaline hinnang või on jäetud hinne väja panemata, koostatakse vajadusel selles õppeaines individuaalne õppekava.

Kokkuvõtivate hinnete või -hinnangute alusel otsustab õppenõukogu, kas viia õpilane järgmisse klassi, jätta täiendavale õppetööle või klassikursust kordama. Õpilaste järgmisse klassi üleviimise otsus tehakse enne õppeperioodi lõppu.

Õpilane jäetakse täiendavale õppetööle õppeainetes, milles tulenevalt trimestrihinnetest tuleks välja panna aastahinne «puudulik» või «nõrk» või mitterahuldav hinnang. Täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu enne õppeperioodi lõppu. Täiendava õppetöö raames täidab õpilane õpetaja vahetel juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid, et omandada õppekavaga nõutavad teadmised ja oskused. Täiendav õppetöö viiakse läbi pärast õppeperioodi lõppu. Aastahinne või -hinnang pannakse välja pärast täiendava õppetöö lõppu, arvestades täiendava õppetöö tulemusi.

Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib erandjuhul jätta õpilase klassikursust kordama, kui õpilasel on kolmes või enamis õppeaines aastahinne «puudulik» või «nõrk» või mitterahuldav hinnang, täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud ning õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugisüsteeme. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse. Õppenõukogu otsuses peavad olema esile toodud kaalutlused, mille põhjal peetakse otstarbekaks jätta õpilane klassikursust kordama.

Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib jätta klassikursust kordama õpilase, kellel on põhjendamata puudumiste tõttu kolmes või enamis õppeaines aastahinne «puudulik» või «nõrk» või mitterahuldav hinnang. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse.

9. klassi õpilasele pannakse aastahinded üldjuhul välja enne lõpueksamite toimumist, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle.

Sätetatud tähtaegu ei kohaldata õpilase suhtes, kellele on koostatud individuaalne õppekava, kus on ette nähtud erisused järgmisse klassi üleviimise ajas.

17.6. Kasutatav viieballiline hindedüsteem

Õpilaste teadmisi, oskusi ja vilumusi hinnatakse viieballisüsteemis, kus hinne «5» on «väga hea», «4» – «hea», «3» – «rahuldav», «2» – «puudulik» ja «1» – «nõrk».

Hindamisel viie palli süsteemis:

- 1) hindegaga „5” ehk „väga hea” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele täiel määral ja ületavad neid;
- 2) hindegaga „4” ehk „hea” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele;
- 3) hindegaga „3” ehk „rahuldav” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused võimaldavad põhikooli õpilasel edasi õppida või kooli lõpetada ilma, et tal tekiks olulisi raskusi hakkamasaamisel edasisel õppimisel või edasises elus;
- 4) hindegaga „2” ehk „puudulik” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui põhikooli õpilase areng nende õpitulemuste osas on toimunud, aga ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus;
- 5) hindegaga „1” ehk „nõrk” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused ei võimalda põhikooli õpilasel oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus ning kui õpilase areng nende õpitulemuste osas puudub.

Viie palli süsteemis hinnatavate kirjalike tööde koostamisel ja hindamisel lähtutakse põhimõttest, et kui kasutatakse punktiarvestust ja õpetaja ei ole andnud teada teisiti, koostatakse tööd nii, et hindegaga „5” hinnatakse õpilast, kes on saavutanud 90–100% maksimaalsest võimalikust punktide arvust, hindegaga „4” 75–89%, hindegaga „3” 50–74%, hindegaga „2” 20–49% ning hindegaga „1” 0–19%.

Kui kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust, praktilist tegevust või selle tulemust on hinnatud hindegaga „puudulik” või „nõrk” või on jäänud hinne panemata, antakse õpilasele võimalus järelvastamiseks või järeltöö sooritamiseks.

Leisi Koolis 1. klassi õpilasi esimesel trimestril ei hinnata.

17.7. Tulemuse hindamine hindegaga „nõrk”, kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või mahakirjutamine

Kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või mahakirjutamine, võib kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust hinnata hindegaga „nõrk”.

Esmased vaided hinnete ja hinnangute puhul lahendatakse aineõpetaja tasandil. Kui vaidlus ei andnud tulemusi pöördatakse järgmisena klassijuhataja, siis õppejuhi või direktori poole.

18. Meetmete rakendamine käitumisraskustega õpilaste korral

Kui klassis on õpilane, kellel on käitumisraskused, mis põhjustavad olulisi raskusi töötamiseks koos oma klassikaaslastega samal ajal samas ruumis, siis tuleb neile rakendada vastavaid meetmeid:

- distsipliiniprobleemide lahendamise võtete kasutamine õppetunnis;
- vestlus õpilasega (individuaalselt või kaasatud isikutega);
- lapsevanema informeerimine olukorrast;
- käitumise tugikava koostamine käitumise korrigeerimiseks;
- tugisiku määramine (üldjuhul klassijuhataja);
- tundidest kõrvaldamine individuaalse õppekava alusel, mille kohaselt saab õpilasele kehtestada erineva õppekorralduse

19. Järelevastamise ja järeltööde sooritamise kord

Kui kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust on hinnatud hindega „puudulik” või „nõrk” või on hinne jäänud panemata, antakse õpilasele võimalus järelevastamiseks või järeltöö sooritamiseks.

Järelevastamine ja järeltööde sooritamine toimub õpilase ja õpetaja vahel kokkulepituda ajal ja kohas. Tervitatav on õpilaste tahe omandada õppekavas ettenähtud õpitulemusi. Järelevastamise või järeltöö sooritamise meetodi valib õpetaja lähtuvalt hinnatavast õpitulemusest. Õppeaasta algul koostab kool õpetajate konsultatsioonide ja järelevastamiste võimaluste graafiku. Iga aineõpetaja teavitab oma õpilasi järelevastamiste võimalustest.

Tähtaegselt eitamata või sooritamata töö märgitakse e- kooli aineõpetaja poolt märgiga "X".

20. Põhikooli õpilase käitumise (sealhulgas hoolsuse) kohta õpilasele ja vanemale kirjaliku tagasiside andmise kord

Nõuded põhikooli õpilase käitumisele on esitatud kooli kodukorras ning üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimises koolis.

Käitumise (hoolsuse) kohta toimub tagasisidestamine. Selleks, et anda õpilasele tagasisidet tema käitumise (hoolsuse) kohta on kirjeldatud kooli kodukorras oodatav käitumine (hoolsus). Õpilast ja tema vanemat teavitab kool õpilase käitumisest kirjalikult (hoolsusest) elektroonilise õppeinfosüsteemi (e-kooli) ja suuliste vestluste vahendusel. Õpilase käitumise ja hoolsuse teema on ka õpilaste arenguestluste temaatika.

Kui õpilasele ja tema vanemale ei ole võimalik õpilase käitumisest elektrooniliselt teatada, siis teavitab kool õpilast ja vanemat käitumisest (hoolsusest) paberil oleva dokumendi kättetoimetamise kaudu.

21. Õpilase täiendavale õppetööle ja klassikursust kordama jätmise ning järgmisse klassi üleviimine.

- Õppeperioodi jooksul omandamata jäänud õppekavaga nõutavate teadmiste ja oskuste omandamise toetuseks võib õpilase jätta täiendavale õppetööle, mis viiakse läbi pärast õppeperioodi lõppu.
- Täiendava õppetöö raames täidab õpilane õpetaja vahetul juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid, mis toetavad nõutavate teadmiste ja oskuste omandamist õppeaines.
- Täiendava õppetöö tulemusi kontrollitakse ja hinnatakse.
- Täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu enne õppeperioodi lõppu.
- Täiendavale õppetööle jäetakse õpilane õppeainetes, milles tulenevalt trimestri lõpus pandud hinnetest ja sõnalistest hinnangutest tuleks välja panna aastahinne „puudulik” või „nõrk” või anda samaväärne kokkuvõttev sõnaline hinnang.
- Täiendava õppetöö pikkuseks on 10 õppepäeva. Ühes õppeaines on täiendava õppetöö pikkuseks 2 x 45 minutit päevas.
- Täiendava õppetöö töökava koostab aineõpetaja igale õpilasele individuaalselt, tulenevalt tema teadmiste ja oskuste vastavusest kooli õppekava nõuetele.
- Kui õpilasel on kolmes või enamal õppeaines pandud välja aastahinne „puudulik” või „nõrk”, täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud ning kooli õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või koolis rakendatavaid tugisüsteeme (eripedagoogiline abi, järeleaitamistunnid), võib õppenõukogu põhjendatud otsusega jätta õpilase klassikursust kordama.
- Kui õpilane jääb klassikursust kordama kaasab õppenõukogu selle otsuse tegemisse õpilase ja lapsevanema ning kuulab ära nende arvamuse.
- Õppenõukogu otsuses peavad kajastuma kaalutlused, millest tulenevalt on leitud, et õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks on otstarbekas

- jätta õpilane klassikursust kordama.
- Klassikursust ei jäeta kordama lihtsustatud riikliku õppekava ja toimetuleku riikliku õppekava järgi õppivaid õpilasi.

22. Õpilase järgmisse klassi üleviimine.

- Õpilase järgmisse klassi üleviimise otsustab kooli õppenõukogu. Õpilane, keda ei ole jäetud täiendavale õppetööle viiakse järgmisse klassi üle enne õppeperioodi lõppu.
- Õpilane, kes jäeti täiendavale õppetööle, kuid keda ei jäeta klassikursust kordama, viiakse järgmisse klassi üle hiljemalt 30. augustiks.

23. Põhikooli lõpetamine

- Põhikooli lõpetab õpilane, kellel õppeainete viimased aastahinded on vähemalt «rahuldavad» ning kes on kolmandas kooliastmes teinud loovtöö ning kes on sooritanud vähemalt 50 protsendile maksimaalsest tulemusest eesti keele, matemaatika ning ühe eksami omal valikul.
- Põhikooli lõpetanuks võib õpilase või tema seadusliku esindaja kirjaliku avalduse alusel ja õppenõukogu otsusega pidada ning põhikooli lõputunnistuse anda õpilasele:
 - 1) kellel on kuni kahes õppeaines “nõrk” või “puudulik” viimane aastahinne;
 - 2) või kes on kuni kaks lõpueksamit sooritanud tulemusele alla 50 protsendi maksimaalsest tulemusest.
- Haridusliku erivajadusega õpilasele, kelle individuaalne õppekava sätestab teistsugused nõuded võrreldes riikliku õppekavaga, on lõpetamise aluseks individuaalse õppekava õpitulemuste saavutus. Haridusliku erivajadusega õpilasel on õigus sooritada põhikooli lõpueksamid eritingimustel (ühtsete küsimustega põhikooli lõpueksamitöö kohandamine, abivahendite kasutamine, koolieksam vms) vastavalt haridus- ja teadusministri määrusega kehtestatud lõpueksamite korraldamise tingimustele ja korrale.
- Lõpueksami hindeks "nõrk" või "puudulik" saanud põhikoolilõpetaja sooritab korduseksami põhikooli koolieksamina.
- Põhikooli lõpetanuks peetakse eksterni, kes:
 - 1) on sooritanud põhikooli lõpueksamid ning
 - 2) on sooritanud aineksamid nendes õppeainetes, milles tal puuduvad põhikooli lõputunnistusele kantavad hinded, või milles ta ei ole tõendatud teadmisi ja oskusi varasemate õpi- ja töökogemuste arvestamise kaudu. Eksterni ei hinnata kehalises kasvatuses, tehnoloogiaõpetuses, käsitöös ega kodunduses.
- Lihtsustatud õppekava järgi õppiv õpilane sooritab eesti keele, matemaatika koolieksami ning kooli poolt kohustuslike õppeainete hulgast valitud õppeaine koolieksami.
- Lihtsustatud õppekava järgi õppivale õpilasele väljastatakse põhikooli lõputunnistus kui õpilase viimased aastahinded kõikides õppeainetes on vähemalt “rahuldavad” ja ta on sooritanud nõutavad eksamid.
- Põhikooli lõpetanud lihtsustatud õppe õpilasele võib kool pakkuda kooli pidaja otsusel lisaõpet ühe õppeaasta võrra.

24. Karjääriteenuste korraldus Leisi Koolis

Koolis toimub läbiva teema „Elukestev õpe ja karjääri kujundamine“ käsitlemine aineõpetajate ja vastava valdkonna spetsialistide poolt. Läbiva teema „Elukestev õpe ja karjääri kujundamine“ sisu ja eesmärgid arvestatakse kooli õpikeskkonna kujundamisel. Sellest lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitlemised, näited ja meetodid, viiakse

koos läbi erinevate õppeainete ülesandeid, klasside vahelisi ja ülekoollisi projekte. Tunnivälise tegevuse käigus saavad õpilased projekti- ja kutsepäevade, õppekäikude, külalisesinejate jms raames toetust karjääriotsuste ja eneseteostuse planeerimiseks. Kool teeb aktiivselt koostööd Saaremaa Töötukassaga, pakkudes III kooliastme õpilastele nii grupi- kui ka individuaalset nõustamist.

Karjääriteenust koolis korraldab klassijuhataja, õppejuht, aineõpetaja ja huvijuht. Karjääriteenuse kaudu aidatakse õpilasel saada tuge, kui õpilane vajab abi või nõu:

- 1) teadvustab oma huvisid, võimeid ja oskusi, mis võimaldavad adekvaatse enesehinnangu kujunemist ning konkreetsete karjääriplaanide tegemist;
- 2) arendab oma õpioskusi, suhtlemisoskusi, koostöö-, otsustamis- ja infoga ümberkäimise oskusi;
- 3) arendab soovi ja oskust endale eesmärged seada ja nendeni jõudmiseks süsteemselt tegutseda;
- 4) kujundab soovi ja valmisolekut elukestvaks õppimiseks ja iseseisvaks karjääriotsuste tegemiseks;
- 5) tutvub erinevate ametite/elukutsetega, õppides tundma haridus- ja koolitusvõimalusi, töösuhteid reguleerivaid õigusakte ning kohalikku majanduskeskkonda..

Kujundatavad pädevused kooliastmeti:

3. klassi lõpetaja:

- 1) mõistab töö tähtsust;
- 2) mõistab töö ja elukutse seoseid;
- 3) teab isa ja ema (hooldajate, pereliikmete) ameteid;
- 4) teab kodukohas esinevaid ameteid ning mõistab nende tähtsust;
- 5) oskab kasutada raha lihtsamates tehingutes ning teab raha ja töötasu seoseid;
- 6) suudab järgida koostegutsemise reegleid;
- 7) osaleb oma klassi kutseühendustes ettevõtmistes

6. klassi lõpetaja:

- 1) õpib tundma erinevaid elukutseid;
- 2) mõistab erinevate elukutsete vajalikkust ühiskonnale
- 3) mõistab teadmiste ja hariduse seost elukutsetega;
- 4) tegeleb oma huvide ja võimete uurimisega;
- 5) mõistab suhtlemis- ja koostööoskuste vajalikkust;

9. klassi lõpetaja:

- 1) on kujundamas realistlikku pilti iseendast (huvid, võimed, isiksuseomadused, väärtushinnangud, oskused);
- 2) oskab hinnata oma eeldusi, soove ja võimalusi karjäärivalikute tegemisel;
- 3) tunneb huvi haridustee jätkamise võimaluste vastu, oskab selle kohta infot koguda, süstematiseerida ja analüüsida;
- 4) omab teadmisi kohaliku tööturu kohta;
- 5) mõistab hariduse, elukutsete ja ametite vahelisi seoseid;
- 6) mõistab ameti ja eluviisi vahelisi seoseid;
- 7) mõistab töömaailma muutumise ja eluaegse õppimise kontseptsiooni;
- 8) oskab karjääriotsuste tegemisel näha alternatiive.
- 9) oskab vajadusel abi saamiseks spetsialisti poole pöörduda (kutsenõustaja, psühholoog, arst jne);
- 10) mõistab oma osa ja vastutust karjääriotsuste tegemisel.

Karjääriteenistuse hulka kuulub ka karjääri- ja tööteemalise kirjanduse soovitamine ning kataloogide tutvustamine õppeasutuste kohta, kus on võimalik jätkata õpinguid peale põhikooli ja gümnaasiumi, või kus saab õppida õppekavaväliselt.

Karjääriplaneerimist toetab Saaremaa Töötukassa.

Karjääriteenuste kättesaadavus tagatakse koolis:

- 1) ainetundides läbiva teema "Elukestev õpe ja karjääri kujundamine" käsitlemisel;
- 2) koolis toimuvate ürituste kaudu;
- 3) edasiõppimist ja elukutseid tutvustavate õppekäikude, külalisesinejate vms kaudu;
- 4) grupi- ja individuaalsete nõustamiste kaudu.

25. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted

- Õpetaja koostöö eesmärgiks on õppekavas kirjeldatud taotlevate õpitulemusteni jõudmine õppe- ja kasvatustegevuse kaudu, lähtudes õpiväljunditest, etteantud ajast, õppekavas kirjeldatud õppesisust ja õppetegevusest.
- Õpetaja töö planeerimine toimub õppekava alusel lähtudes põhikooli riiklikus õppekavas sätestatud üldistest põhimõtetest õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisele ja korraldamisele. Väljundipõhises õppes on õpetaja pädevuses otsustada, mil määral ta soovib enda tegevust kavandades seda kirjeldada.
- Kuna õpiväljundid on riiklikul tasandil kirjeldatud ning kavandatud on ka õppeaine sisu ning osaliselt õppemetoodika, siis õpetajal tuleb mõelda järgmise sammuna, kui palju õpilasel kulub aega iga väljundi saavutamiseks. Õpetajal tuleb tagada õpiväljundite sidusus õppetöö mahu ja õppekorraldusega.
- Kavandamise alus on see, kui palju keskmine õpilane suudab kindla ajavahemiku jooksul õppida. Arvestuslik õppeaeg on tundide hulk, mida keskmine õpilane õpiväljundi jõudmiseks eeldavalt vajab. Arvestuslikku õppeaega mõjutavad õpilase varasemad kogemused, teadmised, oskused jms.
- Töömahu arvestamisel tuleb arvesse võtta õppetegevused, õpilaste tegevused ja hindamise meetodid. Õpilasele õpiväljundite omandamiseks etteantud ajahulk on määratud õigusaktidega, tunnijaotusplaaniga.
- Kavandades peab õpetaja teadvustama, et kunagi pole nii palju aega, et õpilane võiks selgeks saada kõik, mida õpetaja tahab õpetada. Tuleb teha kompromisse ja leida kesktee olemasoleva aja ja soovitud tulemuste vahel.
- Väljundipõhises õppes toimub õppeprotsessi kavandamine selliselt, et esmalt määratletakse eesmärgid, mida õppimise ja õpetamise kaudu soovitakse saavutada, seejärel kavandatakse kuidas eesmärkide saavutatust hinnata ja alles seejärel konkretiseeritakse õppesisu ja meetodid.
- Distantõppe puhul tähendab juhendatud õpe seda, et õpilastele antakse selged õpijuhised kust, mida ja kuidas õppida, milliseid õpistrateegiaid kasutada, kust leida lisamaterjali ja õppimise tuge. Samuti antakse õpilastele tagasisidet õppimise kohta, näiteks, mis õnnestus, millised olid vead ja mida teha selleks, et tehtud vigu parandada ja õpitavast paremini aru saada.
- Hariduslike erivajadustega laste puhul saab distantõpet rakendada vanema nõusolekul. Läbi peab mõtlema, kuidas tagatakse haridusliku erivajadusega lapse õpetamine temale kõige soodsamal viisil. Vähesel iseseisva õppimisoskusega õpilased vajavad juhendatud õppimist.
- Õppekava läbivate teemade, lõimingute ja väärtuste õpetamiseks teevad aineõpetajad omavahelist koostööd, planeerivad üritusi, õppekäike, ekskursioone ja koostöiseid õppetunde.

26. Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord.

Kooli õppekava koostamise ja arendamise demokraatliku korralduse eest vastutab kooli direktor. Kooli õppekava uuendamine või täiendamine toimub vastavalt vajadusele või ettepanekutele. Kõik õppekava uuendamise ja täiendamise ettepanekud arutatakse läbi kooli õppenõukogus.

Muudatused kooli õppekavas esitatakse enne kehtestamist arvamuse avaldamiseks kooli hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule. Muudatused kooli õppekavas viiakse sisse enne õppeaasta algust.

27. Kooli õppekava kehtestamine

Tulenevalt „Põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest“ §17 on kooli õppekava kehtestajaks kooli direktor.

Kooskõlas „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ §71 toimub kooli õppekava kehtestamine käskkirjaga.

28. Kooli õppekava muudatuste algatamine ja avalikustamine

Direktor otsustab õppekava uuendamise või täiendamise vajaduse. Kooli õppekava uuendamise või täiendamise vajadus on tingitud muudatustest õigusaktides või tuleneb vajadusest ajakohastada.

Kool avalikustab, tulenevalt „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses“ § 69 lõikes 1 sätestatud nõudest, kooli õppekava koos muudatustega kooli veebilehel ja loob koolis võimalused kooli õppekavaga tutvumiseks